

LUKU

Baaru nna kū Luku kèè
 Yesu Kirisi inaa 1:1-2:52
 Yahaya Da'itekeri waazikenaa 3:1-3:20
 Yesu da'itekenaa 3:21-4:13
 Yesu yādannena Galili 4:14-9:50
 Zaa Galili ari Yurusalemu 9:51-19:27
 Yesu kunna Yurusalemu 19:28-22:46
 Yesu gana kū a vunaa 22:47-24:53

¹ Gbēno ɔ kpà dasi, de ò yā kū à kè ó té baba takada gūn zéazea,

² lākū gbē kū ò de yā pìi sèedadenɔ ũ kū a baaruk-parino òwεre nà zaa káaku.

³ Tera sà makū sɔ, lākū ma wé pè yā pìnɔi nà dodo zaa a naana, ma è à mana mà kēnne zéazea, ma gbē bēεrede Tiofilu,

⁴ de ò yā kū ò dānne sānsān dɔ.

Malaika gīnake à Yahaya Da'itekeri ina yā'onaa

⁵ Yudea būsɔ kína Herɔdu gɔrɔ sa'ori ke kun, a tón Zakari. À kú Abia sa'orino gāa gūmmε. A nanɔ tón Elizabeti. Haruna burime dɔ.

⁶ N̄ pla n̄ pínki mana Ludanε. Òdigɔ kun taari sari, ò Dikiri doka kū yā kū à ditenɔ kūna.

⁷ Ama ò né vīro, zaakū Elizabeti bi paramε, akū n̄ gbēnon̄ pla n̄ pínki zī kū.

⁸ Gɔrɔ kū sa'onaa kà n̄ gāaa, Zakari mé àten sa'ona Ludaa zī ke.

⁹ Lākū sa'orii pìnɔ di ke nà, ò kàpaa kpà, akū kàpa Zakari kù de à gé turaretiti kpata Dikiri kpén.

10 Turaretitikpatana gɔɔ pari kàkara kpéleleá ń pínki, òtɛn adua ké.

11 Akū Dikiri malaikaa bò a sùá, à zè turaretitik-pataki ɔplai.

12 Kū Zakari a è, à kè g̀iri, vīna a kù.

13 Akū malaikaa p̀i p̀ine: Ǹsun tó vīna n kūro Zakari. Luda n wéke sì, n nanɔ Elizabeti ni né i g̀ɔgbē ũ, n tó kpáne Yahaya.

14 N pɔ ni ké nna, n yáa dɔ, gbēnɔ ni pɔnna ké a ina yā musu dasi,

15 zaakū anigɔ de Dikirine gbē zókɔ ũmɛ. Ani wē ke í gbāna ke miro, Luda Nini nigɔ kúa zaa a da gberemmɛ.

16 Ani tó Isarailanɔ are dɔ Dikiri ń Ludaa dasi,

17 ani do Dikirine are kū Luda Nini gbāna kū Iliasu vī yāo. Ani tó denɔ lé ké do kū ń nénɔ, ani tó sáyāmarisaridenɔ gbē mananɔ ɔndɔ sé. Ani tó gbēnɔ gɔ kú soru gūn Dikirine.

18 Akū Zakari p̀i malaikaa p̀ine: Deran mani yā p̀i yāpura dɔɔ? Zaakū mare zīkūnaan ma ũ, akū ma nanɔ zī kù dɔ.

19 Akū malaikaa p̀i wèá à p̀i: Makūmɛ Gibirilu ũ, madigɔ zena Luda are. Akū mé à ma zī mà yā p̀i onne, mà baaru nna p̀i kpánne.

20 Ǹ ma, n néné ni nate, ĩni fɔ ǹ yā oro ari yā p̀i gé keo, kū ndi ma yā kū ani ké a gɔɔa síro yāi.

21 Gɔɔ kúa sɔ òtɛn Zakari dá. A gikenaá Luda kpén bò ń sare.

22 Kū à bò, adi fɔ à yā ò kúnworo, akū ò dɔ kú à wégupu è Luda kpén. Lákū a néné nàte nà, akū àtɛn yā onne kú ɔo.

23 Kū Zakari sa'ogɔɔ pàpa, akū à tà be.

24 Abire gbera a nana Elizabeti nòò sì, akū à a zīda ùte ari mɔ sɔɔro à pì:

25 Dikiri yā dí kèmenε, à ma wēnda gwà, à ma bo wé'iyān.

Malaika gīnake à Yesu ina yā'onaa

26 A mɔ suddode gūn Luda malaika Gibirilu zī Galili lakutu kū òdi pì Nazera gūn.

27 À gèε nɔkpare būnu kū a tón Mariama kīnaa. À gōkamma vī Dauda buri ũ. A tón Yusufu.

28 Kū malaikaa pì gè a kīnaa, à pìne: Fɔ arubarikade! Dikiri kú kūnwo.

29 Mariama bídi kè manamana yā pìia, à laasun lè à pì: Fɔ bire mì de deraa?

30 Akū malaikaa pì pìne:
Mariama, òsun tó vīna n kūro,
zaakū Luda gbēke kènnεε.

31 Ò ma! Ìni nò sí ò né i gōgbē ũ,
ò tó kpáne Yesu.

32 Anigō de gbē zōkō ũ,
oni a sísi Luda Musude Né.
Dikiri Luda ni a ká
a dizi Dauda kpatan,

33 anigō kí ble Yakubu burinɔa gɔɔ sīnda pínki,
a kíblena nigō lakana vīro.

34 Akū Mariama pì malaikaa pìne: Mádi gōgbē dō zikiro, abirekū ni sí ke deraa?

35 Malaikaa wèa à pì:
Luda Nini ni summa,
Luda Musude gbāna ni danla.
Abire yāi né kū Ìni i pì kunna nigō adona,
oni a sísi Luda Né.

36 N danε Elizabeti nεgɔgbε nɔsina se a zĩkũnaa gũn. Nɔgbε kũ ò d̄ite para ũ p̄i kú kũ nò mɔ suddoo tera.

37 Zaakũ Luda kĩnaan p̄ó s̄inda p̄ínki d̄i sí ken.

38 Akũ Mariama p̄i: Dikiri z̄ɔbleriin ma ũ. À kemene lákũ n ò nà. Akũ malaikaa p̄i tà à a tòn.

Mariama gena Elizabeti kĩnaa

39 Gɔɔ kũa Mariama f̄ute à ḡεε lakutu kũ à kú Yudea bùsu gusĩs̄iden ḡɔnɔ.

40 À ḡεε Zakari bea, akũ à f̄ɔ kp̄a Elizabetia.

41 Kũ Elizabeti Mariama f̄ɔ p̄i mà, a né v̄i a gberε gũn, akũ Luda Nini sù Elizabetia,

42 à wiki gb̄ana lè à p̄i: Arubarikademε n ũ de nɔgbε s̄inda p̄ínkila. Arubarikaden né kũ à kú n gberεn ũ dɔ.

43 Bón ma ũ, kũ ma Dikiri da sù ma gwaa?

44 Gɔɔ kũ ma n f̄ɔkpammanaa mà dé, né kũ à kú ma gberεn v̄i kũ p̄ɔnnaomε.

45 Arubarikademε n ũ, mɔk̄ɔn kũ n yā kũ Dikiri ònne s̄i, kũ ani ke.

Mariama Dikiri t̄ó sena lei

46 Akũ Mariama p̄i:

Maten Dikiri t̄ó sé lei ma sw̄εε gũn,

47 ma p̄ɔ ten ke nna

Luda ma Surabariia,

48 zaakũ à ma yā dà,

makũ a z̄ɔbleri kũ mádi ká p̄óke ũro.

Zaa tera ari gɔɔ s̄inda p̄ínki oni pimene arubarikademε,

49 zaakũ Luda gb̄anade yā z̄ɔk̄ɔ k̄emene.

A t̄ó kú adona.

50 Àdi w̄enda d̄s̄ gb̄ε kũ òdi a v̄ina kenɔne

ari n̄ buria.

⁵¹ À a g̃aa p̃oro, à a gb̃ana m̃òńne,
à z̃ĩdabiriño f̃àk̃õa k̃ũ n̄ laasunño.

⁵² À gb̃anadeño b̃ò kpatan,
à talakaño s̃è lei.

⁵³ À p̃o manaño kp̃à ñàderiñoa ò k̃ã,
ama à ɔ̃g̃odeño gb̃àre ɔ̃kori.

⁵⁴ À kp̃à a z̃òbleri Isarailañoi,
n̄ ỹã dí s̃ãaguro.

⁵⁵ À w̃enda d̃ò Ibrah̃ĩne k̃ũ a buri p̃iño
l̃ákũ à ò ó diziñone ña.

⁵⁶ Mariama ṽute k̃ũ Elizabetio l̃án m̃o aak̃õ bà, ak̃ũ à
èra be.

Yahaya Da'it̃ekeri inaa

⁵⁷ Elizabeti né'ig̃oro k̃ã, ak̃ũ à né'ì g̃õgb̃e ũ.

⁵⁸ K̃ũ a f̃arandideño k̃ũ a dañeño mà l̃ákũ Dikiri a
w̃enda gw̃à ña, ò p̃onna k̃è k̃ãao.

⁵⁹ A g̃oro s̃oraak̃õde z̃ĩ ò sù t̃ò z̃õ né p̃line, de ò a de
Zakari t̃ó kp̃áne,

⁶⁰ ak̃ũ a da p̃i: Oi! Oni a sísi Yahayame.

⁶¹ Ò p̃ine: Gb̃eke kú n dañeño té k̃ũ à t̃ó bire ṽĩro.

⁶² Ak̃ũ ò ỹã ò a deñe k̃ũ ɔ̃o, de ò d̃ò deran à ye ò t̃ó
kp̃áne ña.

⁶³ Zakari anlo gb̃eka, ak̃ũ à k̃èa: A t̃ón Yahaya. Ỹã
p̃i b̃ò n̄ sare n̄ p̃ínki.

⁶⁴ Gwe g̃õño a néne s̃è lei, à lé b̃ò àten ỹã o, àten
Luda s̃áabu kp̃á.

⁶⁵ Ak̃ũ ṽina n̄ f̃arandideño k̃ũ n̄ p̃ínki, ak̃ũ Yudea
b̃usu gus̃ĩs̃ide gb̃eño ten ỹã p̃i o n̄ p̃ínki.

⁶⁶ Ak̃ũ gb̃e k̃ũ ò ỹã p̃i màño k̃ũna n̄ ñès̃eε g̃ũn ò p̃i:
B̃ón né p̃i nig̃õ de a ũ ziaa? Zaak̃ũ Dikiri ɔ̃ k̃úa.

Zakari annabikεyā'onaa

⁶⁷ Luda Nini sù a de Zakaria, akū à annabikεyā
ò à pì:

⁶⁸ Ò Dikiri Isarailanɔ Luda sáabu kpá!

À sù à a gbēnɔ bò.

⁶⁹ À Surabari gbānade bòwεre

a zòbleri Dauda buri té,

⁷⁰ lákū à ò a annabinɔ gāi nà zaa gikena.

⁷¹ Ò pì ani ó sí ó ibεrenɔa,

ani ó bo gbē kū ò zǎógu pìnɔ ɔĩ.

⁷² Lεmε à ó dizinɔ wēnda gwà lε,

a bàka kunna kūńwo yā dí sāaguro.

⁷³ À la dà ó dizi Ibrahĩne

⁷⁴ à pì áni ó bo ó ibεrenɔ ɔĩ,

áni ó gba zé ò doare vīna sari,

⁷⁵ de ó kunna gōne adona gbē mananɔ ũ

ari ó wēndi lén.

⁷⁶ Mɔkōn sō ma né,

oni n sísi Luda Musude annabii,

zaakū mɔkōn mé ĩni do Dikirine are ñ zé kekεne.

⁷⁷ ĩni tó a gbēnɔ dō lákū ani ñ sura ba nà,

lákū ani ñ durunnanɔ kḗm̃ma nà.

⁷⁸ Zaa kū ó Luda sùru vī,

bonaa musu ani su ó gwa lán gudɔnaa bà,

⁷⁹ de à gu pu gbē kū ò kú gusira gūnnɔne

kū gbē kū ò kú ga léinɔ,

de à ó gbá da aafia zén.

⁸⁰ Né pì zōkō kù, à gō kǎgbānade ũ. A kú gbárannan
ari gɔrɔ kù à bò Isarailanɔne gupuraa.

2

Yesu Kirisi inaa (Mat 1:18-25)

¹ Gɔɔ kùà Siza Ogɔsutu bò kù yáo, à pì ò a bùsu gběno naro n̄ pínki.

² Naroná káaku kù ò kèn gwe gɔɔ kù Kiriniu de Siria bùsu gbě zókõ ũ.

³ Gbě s̄nda pínki gèe a be wēten, de ò a tó da takadan.

⁴ Yusufu s̄, à bò Nazera, Galili bùsun, à gèe Dauda be lakutu Betilihamu, Yudea bùsun, kù à de Dauda buri ũ yái.

⁵ À gèe de ò a tó da takadan gwe kù a nokpamma Mariama kù à n̄sinaao,

⁶ akū gɔɔ kù ò kú gwe, a né'igɔɔ kà,

⁷ akū à a né dauduu ì. À biza fífia, à a wùte pókádeno póbleb̄n, kù odi gu le nib̄no kipakiaro yái.

⁸ Sád̄arin̄n kú bùsu dok̄no p̄i gūn, òten i s̄ente, òteni n̄ s̄ano d̄akp̄a gwāani.

⁹ Akū Dikiri malaikaa bò à s̄umma, Dikiri gakuri gupura kù à likańyĩ, akū v̄ina n̄ kù manamana.

¹⁰ Malaikaa p̄i òn̄e: Ásun tó v̄ina á kuro, zaakū ma su mà baaru nna kpááeme, gbě s̄nda pínki p̄o ni ke nna manamana.

¹¹ Ó Surabarii iáre Dauda wēten gwāaniala, akūme Arumasihu ũ Dikiri ũ.

¹² Sèeda kù ani tó à a d̄n dí: Áni nékp̄ant̄e e wùtena pókádeno póbleb̄o gūn, biza fífia.

¹³ Kánto ludame gb̄en̄n kú lee kù malaika p̄io dasidasi, òten Luda sáabu kpá ò p̄i:

¹⁴ Ò Luda tó sé lei zaa musu,

gbě kũ ní yā kènɛ nnanɔ aafia le zĩtɛ.

¹⁵ Kũ malaikaa pìnɔ gòńla ò tà ludambɛ, akũ sādārinɔ òkōnɛ ò pì: Ò gé Bɛtilihamu, de ò yā kũ à kèɛ pì e, yā kũ Dikiri tò o d̄.

¹⁶ Akũ ò fùtɛ ò gèɛ likalika, ò bò Mariama kũ Yusufuooa kũ nékpāntɛ pìio wútɛna pókādenɔ póblebɔɔ gũn.

¹⁷ Kũ ò a è, ò yā kũ ò òńɛ né pì musu ò.

¹⁸ Akũ yā kũ sādārinɔ òo pìi bò gbě kũ ò mànɔ sare ní pínki.

¹⁹ Mariama yā pì kũna a nèɛɛ gũn pínki, àtɛn laasun léa.

²⁰ Sādārinɔ èra ò tà, òtɛn Luda tó bo, òtɛni a sáabu kpá yā kũ ò mà akũ ò è yāi, zaakũ à kè lákũ ò òńɛ nà.

Tókpana Yesunɛ

²¹ A gɔɔ sɔraakōde zĩ né t̄z̄gɔɔ kà, akũ ò tó kpànɛ Yesu, tó kũ malaikaa ò zaade odi a nò síro.

Yesu mɔna Dikirinɛ

²² Kũ ní gbàbogɔɔ kà, ò a sè ò gèɛ à mɔ Dikirinɛ Yurusalemu lákũ Musa doka ò nà.

²³ Zaakũ à kú Dikiri doka takadan ò pì, ò daudunɔ kpá Dikiria.

²⁴ Ò sa'opɔ kũ ò d̄tɛ Dikiri doka takadan kpà, ò pì pot̄ɛnɛ mèn pla ke lukulukunɛ b̄rɔ mèn pla.

²⁵ Gběke kú Yurusalemu, a tón Simɛɔ. Gbě manamɛ, à Luda v̄ina v̄i, à wé dɔ Isarailanɔ surabanaai. Luda Nini kúa,

²⁶ akũ à pìnɛ ani ga Dikiri gbě kũ òdi pi Arumasihu enaa sariro.

27 Luda Nini dòne are, akū à gè Luda onn. Kū Mariama kū Yusufuo sù kù ní né Yesuo yā kù ò dìte doka takadan kena yāi,

28 akū Simeo a sà a oĩ, à Luda sáabu kpà à pì:

29 Ñ makū n zòbleri gbare aafiaa gūn sà

lákū n òmene nà Dikiri,

30 zaakū ma wé kè pla kū Surabari kū n dìteo,

31 kù n a yā kèke buri sīnda pínki wára.

32 Anigō de gupura ũ de à gupura kū buri pāndenone,

à n gbē Isarailano tó bo.

33 Yā kù à ò né pìi musu bò a de kù a daoosare.

34-35 Simeo sa mana òíne, akū à ò né pì da Maria-mané à pì:

Àkū mé anigō de sèeda kū Isarailano ni gíi ũ,

pōsira ni n swè zō lán fēneda bà.

Isaraila kenō ni kakate ní kenō ni bo aafia a gāi,

ní nèsee gūn yā ni bo gupuraa.

36 Nōgbē annabi ke kú gwe, a tón Ana, Fanueli né, Asa burime. Nōgbē pì zī kù yúkuyuku. À zā kè kù a gōkppammao wè supplame,

37 akū à gō gyaano ũ ari wè basiikō awēesiikō. Àdi bo Luda onnlo, àdigō do Ludai fānantē kū gwāanio kū léyīnaao kū aduakēnaao.

38 Zī birea gōno à nányī, à Luda sáabu kpà, àten né pì yā o gbē kù ní wé dō Yurusalemu bonaaīnone ní pínki.

Era tana Nazera

39 Kū Yusufu kū Mariamao kè lákū à kú Dikiri doka takadan nà pínki ò làka, ò èra ò tà ní be wētea Nazera, Galili būsun.

40 Né pìi fùtε à gbāna kù. Ɔndɔ̀ m̀à, àdigɔ̀ kú kù Luda arubarikaa.

Yesu gena Luda ɔ̀nn a nɛfitikεgɔ̀rɔ̀a

41 Wɛ̀ kù wɛ̀εo Yesu de kù a dao dì gé Vĩnla dikpe ke Yurusalemumε.

42 Kù Yesu kà wɛ̀ kuri awεεpla, ò ɛ̀ra ò gèε dikpe ke lákù òdi ke nà.

43 Kù dikpe làka, òten tá, akù n̄ né Yesu g̀ɔ̀ Yurusalemu, ò a yā d̄ɔ̀ro.

44 Ɔten da à kú n̄ gbēnɔ̀ tɛ̀mε. Kù ò t́aa ò gɔ̀rɔ̀ do, akù òteni a wete n̄ danenɔ̀ kù n̄ gbē d̄ɔ̀nanɔ̀ t́ε.

45 Kù odi a ero, ò ɛ̀ra ò gèε a wete Yurusalemu.

46 A gɔ̀rɔ̀ aakɔ̀de zĩ ò a è Luda ɔ̀nn vutena yādannerinɔ̀ t́ε, àten s̄ã kpá n̄ yāa, àten yā lalańma.

47 A yā d̄ɔ̀na kù a yāwemmanaao bò gbē kù òteni a yā manɔ̀ sare n̄ pínki.

48 Kù a de kù a dao a è, à bò n̄ sare, akù a da p̄ine: Bóyái n̄ k̄ewεε leε? N de kù makúo, ó bídi k̄ε n̄ wetena yái.

49 À wèńma à p̄i: À k̄ε dera át̄eni n̄ wetεε? Á d̄ɔ̀ kù à kù mà a De bokɔ̀te kenloo?

50 Ama odi yā kù à òńne p̄i d̄ɔ̀rɔ̀ d̄ɔ̀ro.

51 Yesu ɛ̀ra à tà kũńwo Nazera, à n̄ yā mà. A da yā p̄inɔ̀ kũna a n̄εεε gũn pínki.

52 Yesu z̄ɔ̀k̄ɔ̀ kù, a ɔ̀ndɔ̀ kàra, à nna kù Ludao kù bisāsirinɔ̀.

3

Yahaya Da'itεk̄eri waazikena

(Mat 3:1-17, Maa 1:1-11, Yuh 1:19-28)

1 Siza Tiberia kíblena wɛ̀ ḡεrode gũn P̄ontiu Pilati mé à Yudea bùsu gbē z̄ɔ̀k̄ɔ̀ ũ, Herɔ̀du ten kí ble Galili,

a v̀ni Filipi ten kí ble Iturea bùsun kũ Tarakoniti bùsuuo, Lisania s̄ òten kí ble Abilene bùsun.

² Anasa kũ Kayafaoome sa'orikinɔ ũ. Goro kũa Luda yã ò Zakari né Yahayanε gbárannan.

³ Akũ à fùte àten kure Yoda bara dire kũ bara laooi pínki, àten waazi ke gbēnɔne. À ò́ne ò́ n̄n̄e lite ò da'ite ke, Luda ni n̄ durunnanɔ kḗmma.

⁴ Lákũ à kú annabi Isaya takada gũn nà à pì:

À baarukparii kòto ma do gbárannan,
àten pi à zé keke Dikirine,
à zé térereno porone súsu.

⁵ Guvute pínki ni tata,
kpinɔ kũ s̄s̄inɔ ni date pínki.
Zé kotinanɔ ni poro súsu,
zé wókũwokũnɔ ni kpákũsũ,

⁶ gbē s̄inda pínki ni e lákũ Luda di n̄ sura ba nà.

⁷ Gbēnɔ diḡo su a k̄inaa dasi ò da'ite ke, akũ àdi óne: Bisāsiri pitikonɔ! De mé à lé dàáwa à bàa sí pofē kũ Luda ni kipańmanεε?

⁸ À n̄selitena yã ke, oniḡo d̄s̄ kũ a lite. Kũ Ibrahĩ de á dizi ũ, àsunḡo da kũ abirekũ mé ani á boro. Maten oáre, Luda ni f̄s̄ à gbè d̄inɔ ke Ibrahĩ burinɔ ũ.

⁹ Kpása ditena l̄inɔi k̄ò. Lí kũ àdi né mana iro, Luda ni z̄s̄ à zu té gũn.

¹⁰ Gbēnɔ a là ò pì: Tó lemε, óni ke deraa?

¹¹ À wè́mma à pì: Gbē kũ à uta v̄i mèn pla, à a do kpá gbē kũ à v̄iroa. Gbē kũ à pób̄le v̄i, à ke le do.

¹² Be'oḡosirinɔ sù da'ite ke, akũ ò a là ò pì: Danneri, óni ke deraa?

¹³ À wè́mma à pì: Ásun be'oḡo símma de lákũ ò dìte nàlaro.

14 Sozanɔ a là: Ókɔnɔ sɔ, óni ke deraa? À òhne: Ásun gbãna mɔ gbẽnɔne à ní blero. À ze kũ fĩna kũ òdi boáreo.

15 Gbẽnɔ wéɔbina ten kara. Baadi pínki ten laasun lé a nèsese gũn Yahaya yã, tó àkũme Arumasihu ũ.

16 Yahaya òhne ní pínki à pì: Madi á da'ite ke kũ íome. Ama gbẽke ni su a gbãna demala, mádi ká mà a kyate bobonero. Àkũ mé ani á da'ite ke kũ Luda Ninio kũ téo.

17 À gbaka kũna kũ ani pó fão. Ani póblewε ká a dòn, ani a sàko ká té kũ àdi garo gũn.

18 Yahaya baaru nna kpannɛnaa gũn, à nàkaramma kũ yã pãndenɔo dasi.

19 Akũ à yã kpàkẽ kina Herɔdui a v̄ni nano Herɔdia yã musu kũ yã v̄ni pãnde kũ à kènɔ pínki,

20 akũ Herɔdu era à yã v̄ni kè dɔ, à Yahaya dà kpésiran.

Yesu da'itekɛnaa

(Mat 3:13-17, Maa 1:9-11)

21 Kũ Yahaya ten gbẽnɔ da'ite ke ní pínki, à Yesu da'ite kè se. Gɔrɔ kũ Yesu ten adua ke, ludambe wèkɔa,

22 akũ Luda Nini sùà à de lán potẽne bà. Akũ à kòto ke mà bona ludambe à pì: Mɔkɔn ma Né mèn do légelege yenyíde ũ, kũ ma pɔ nnamma manamana.

Yesu buri bozire

(Mat 1:1-17)

23 Gɔrɔ kũ Yesu nà a zĩa, à kà wè baraakuri taka. Òten da Yusufu né'inaame.

Yusufu sɔ Eli néme,

24 Eli sɔ Matata néme,

Matata sō Levi néme,
Levi sō Meleki néme,
Meleki sō Yanai néme,
²⁵ Yanai sō Yusufu néme,
Yusufu sō Matatia néme,
Matatia sō Amōsi néme,
Amōsi sō Naumu néme,
Naumu sō Eseli néme,
Eseli sō Nagai néme,
²⁶ Nagai sō Maata néme,
Maata sō Matatia néme,
Matatia sō Semei néme,
Semei sō Yoseki néme,
Yoseki sō Yoda néme,
Yoda sō Yoanana néme,
²⁷ Yoanana sō Resa néme,
Resa sō Zerubabeli néme,
Zerubabeli sō Sealatieli néme,
Sealatieli sō Neri néme,
Neri sō Meleki néme,
²⁸ Meleki sō Adi néme,
Adi sō Kosamu néme,
Kosamu sō Elemadamu néme,
Elemadamu sō Ee néme,
Ee sō Yosua néme,
²⁹ Yosua sō Elieza néme,
Elieza sō Yorimu néme,
Yorimu sō Matata néme,
Matata sō Levi néme,
Levi sō Simeō néme,
³⁰ Simeō sō Yuda néme,
Yuda sō Yusufu néme,
Yusufu sō Yonamu néme,
Yonamu sō Eliakimu néme,
Eliakimu sō Melea néme,

31 Melea s̄ Mena néme,
 Mena s̄ Matata néme,
 Matata s̄ Natā néme,
 Natā s̄ Dauda néme,
 Dauda s̄ Yese néme,
 32 Yese s̄ Ōbedi néme,
 Ōbedi s̄ B̄aza néme,
 B̄aza s̄ Salam̄o néme,
 Salam̄o s̄ Nas̄o néme,
 Nas̄o s̄ Aminadabu néme,
 33 Aminadabu s̄ Ramu néme,
 Ramu s̄ Ezer̄onu néme,
 Ezer̄onu s̄ Perez̄i néme,
 Perez̄i s̄ Yuda néme,
 Yuda s̄ Yakubu néme,
 34 Yakubu s̄ Isaaku néme,
 Isaaku s̄ Ibrah̄i néme,
 Ibrah̄i s̄ Tera néme,
 Tera s̄ Nao néme,
 Nao s̄ Serugu néme,
 35 Serugu s̄ Reu néme,
 Reu s̄ Pelegi néme,
 Pelegi s̄ Eberu néme,
 Eberu s̄ Sela néme,
 Sela s̄ Kaina néme,
 36 Kaina s̄ Apasada néme,
 Apasada s̄ Semu néme,
 Semu s̄ Nuhu néme,
 Nuhu s̄ Lam̄eki néme,
 Lam̄eki s̄ Metusela néme,
 37 Metusela s̄ En̄oku néme,
 En̄oku s̄ Yar̄edi néme,
 Yar̄edi s̄ Malaleli néme,
 Malaleli s̄ Kenana néme,
 Kenana s̄ En̄osu néme,

38 Ενῶςυ σῶ Σετι νέμεε,
 Σετι σῶ Adamu νέμεε,
 Adamu σῶ Luda νέμεε.

4

Yesu yṣogwanaa

(Mat 4:1-11, Maa 1:12-13)

¹ Yesu bò Yoda àten su kũ Luda Ninio p̄kerena, akũ Nini p̄i ḡe k̄ao gb̄arannan.

² Ibilisi a ȳṣ à gwà gwe ari ḡoṛo bupla. Ḡoṛo kũa adi p̄oke blero. Kũ ḡoṛo bupla p̄i p̄apa, nà teni a de.

³ Akũ Ibilisi p̄ine: Tó Luda Néme n ũ, ò p̄i gbè dí li burodi ũ.

⁴ Yesu wèa à p̄i: À kú Luda yān ò p̄i: P̄óblen bis̄asiri òḡo kúo adoro.

⁵ Akũ Ibilisi ḡe k̄ao musu, akũ à andunia kpatano m̄one p̄ínki a zeki gb̄en ḡoṛo

⁶ à p̄i: Mani n gba abireno iko p̄ínki kũ a gakurio, zaakũ à kú ma oĩme, gb̄e kũ má yei mani kp̄aa.

⁷ Tó n kute ma are dé, ani ḡo n p̄o ũme p̄ínki.

⁸ Yesu wèa à p̄i: Ò kè ò p̄i, ò donyĩke Dikiri n Ludane òḡo doi ado.

⁹ Akũ Ibilisi ḡe k̄ao Yurusalemu, à a zè Luda kp̄é mìs̄onte a p̄i: Tó Luda Néme n ũ, ò o gbar̄e n z̄idai la,

¹⁰ zaakũ ò kè Luda yān ò p̄i: Ani n yā o a malaikan̄one ò n d̄akp̄a.

¹¹ Ò p̄i do:

Oni n sé n̄ oĩ, de òsun ḡe sí gb̄eero yāi.

¹² Yesu wèa à p̄i: Ò p̄i, òsun Dikiri n Luda lé ò gwaro.

¹³ Kũ Ibilisi Yesu ȳṣ à gwà kũ yā p̄ínki à làka, akũ à a tòn ari z̄ikeya do.

Yesu nana a z̄ĩa Galili
(*Mat 4:12-17, Maa 1:14-15*)

14 Yesu ɛ̀ra à tà Galili kũ Luda Nini gbãnao, akũ a tó dà bùsuu pìla pínki.

15 Àdi yā dañne ñ aduakεkpenɔ gūn, baadi pínki dì a sáabu kpá.

Nazeradenɔ gina Yesui
(*Mat 13:53-58, Maa 6:1-6*)

16 Akũ à ḡεε Nazera, gu kũ à né blèn. Kámmabogɔɔ z̄ĩ à ḡεε aduakεkpen lákũ àdi ke nà. À fùte à zè de à kyó ke,

17 akũ ò annabi Isaya takada kpàa. Kũ à pòro, à bò gu kũ ò yā dí kēnwa ò pì:

18 Dikiri Nini kúma,
à ma dite mà baaru nna kpá takasidenɔne,
à ma z̄ĩ mà ḡɔnz̄ĩdane kpàkpa ke
gb̄ε kũ ò ñ z̄ida v̄ironɔne,
mà wéwēnaa kpàkpa ke v̄inanɔne,
mà gb̄ε kũ ò ȳinanɔ poro,

19 mà Dikiri gb̄εkekenneɔɔ kpàkpa ke.

20 Akũ à takada pìi kòko à kpà kpányĩriia, à vùte. Gb̄ε kũ ò kú kpé gūnnɔ wé f̄ĩa ñ pínki.

21 Akũ à nà yā'onnenaaa à pì: Luda yā dí pàpa gbāra lákũ áten ma nà.

22 Yā mana kũ à da a lén bò ñ sare ñ pínki, òteni a tó nna sí ò pì: Yusufu nén díroo?

23 Akũ à pìñne: Má d̄s̄ s̄āns̄ān kũ áni yáasi dí zumεne. Tó m̄ok̄m̄me likita ũ, ñ n z̄ida were. Áni omene mà yā kũ a mà ma kè zaa Kapenamumu ke ma be wēte gūn la d̄o.

24 Yāpuran maten oáre, annabii d̄iḡɔ bèere v̄ĩ a be wēte gūnlo.

25 Maten oáre yāpura, kũ ludambε zé tà Iliasu gɔɔ, gyaanɔɔɔnɔn dasi. Legũ dí maro ari wè aakõ kũ mɔ suddoo, akũ nà zõkõ gè Isarailanɔ b̀sun pínki,

26 ama Luda dí Iliasu zĩ n̄ gbẽkearo, sé gyaanɔ kũ à kú Zarefa, Sidõ sare.

27 Annabi Elisa gɔɔ s̄, Isarailanɔ b̀sun kusunɔɔn dimmε, ama adi n̄ gbẽke werekõaro, sé Siria b̀su gbẽ Naama.

28 Kũ gbẽ kũ ò kú aduakεkpe gũnnɔ yā p̀i mà, n̄ pɔ fè manamana n̄ pínki.

29 Akũ ò bò kũ Yesuo wète kpe, ò gèe kãao s̄s̄i kũ n̄ wète kátεa mìs̄ntεa, de ò ɔ s̄i à léte à sín yāi.

30 Akũ à bò n̄ té à tà.

Yesu tãnade werekõana Kapenamũ
(Mat 8:14-17, Maa 1:21-39)

31 Yesu tà Kapenamũ, Galili b̀sun, akũ àten yā dañne kámmabogɔɔ zĩ.

32 A yādannεnaa bò n̄ sare, zaakũ a yā iko v̄i.

33 Gõgbẽ tãnade ke kú aduakεkpen gwe, akũ à wiki gbãna lè à p̀i:

34 É'e! Bón ó v̄i kõ õii, Yesu Nazera? N su n̄ ó kakaten yá? Má dõ gbẽ kũ n̄ de a ũ, m̄kõmmε Luda gbẽ kũ à kú adona ũ.

35 Akũ Yesu g̀i tãna p̀ine à p̀i: N̄ yĩte! N̄ go gõgbẽ p̀ia. Akũ tãna p̀i gõgbẽ p̀i p̀ate gbẽnɔ té, à gòa, adi a k̄nnaro.

36 Gbẽnɔ bídi kè n̄ pínki, òten kõ lala: Bó taka buri yān gwee? Àdi yā dite tãnanɔne kũ iko gbãnao, akũ òdi gońma.

37 Akũ a tó dà b̀suu p̀ila pínki.

Gyārenɔ werekɔana dasidasi
(*Mat 8:14-17, Maa 1:29-34*)

³⁸ Kū à bò aduakekpen, akū à tà Simɔ bea. Simɔ nanɔ da ten mēwāna ke manamana, akū ò a yā òne.

³⁹ Yesu zèala à gi mēwāna pìine, akū a mēe kè sàna. Zaa gwe gònɔ à fùte à pòble kèñne.

⁴⁰ Kū ifántē gè kpén, gbē kū ò gyāre vīnɔ sù kūrwo Yesune, akū à ɔ nàna n baadia, à n werekɔa kū n gyā buri sīnda pínkio.

⁴¹ Tānanɔ sɔ òten bo gbēnɔ gūn kū wikio dasi ò pì: Mɔkɔmme Luda Né ũ. Ama àdi gínne ò yā o, kū ò a dè Arumasihu ũ yāi.

Yesu waazikena Galili
(*Maa 1:35-39*)

⁴² Gukèkɔana Yesu bò wēte gūn, à gèe gusare, akū gbēnɔ teni a wete. Kū ò bòa, ò ye à n tóro.

⁴³ Akū à pìinne: Sé mà kpata kū à bò Luda kīnaa baaru kpá wēte kparanɔne dɔ, zaakū abire yāin Luda ma zī.

⁴⁴ Akū à gèe àten waazi ke Yudea būsū aduakekpenɔ gūn.

5

Yesu iba káakunɔ sisinaa
(*Mat 4:18-22, Maa 1:16-20*)

¹ Zīkea Yesu zena Genesareti sèbèe bara, akū gbēnɔ kàkarai dasi de ò Luda yā ma yāi, òten nakaraa.

² Akū à gó'ite è katena bara mèn pla, sɔrɔkɔnɔ bòten òteni n táarunɔ pìpi.

³ Akū à gèe gó pìnɔ do gūn kū à de Simɔ pò ũ, à wé kèa à a yīpa fíti, à go baraa fíti. Akū à vùte gó pìi gūn, à yá dà gbēnɔne.

4 Kū à yā ò à làka, akū à pì Simōne: Ñ gé kū góo í lókoto kpa, à birigi fá á kpò kū.

5 Simō wèa à pì: Danneri, o zĩ kè ari gu gèe à d̀o, ódi p̀oke kũro, ama lákũ n ò nà, mani fã.

6 Kū ò kè ɛ, ò kp̀o kàkara ỳnkoỳnkoỳ ari ñ biriginoye ò k̀k̀.

7 Akū ò o kè yáku ñ gb̀edake kū ò kú gó pì do gũnnoye, ò su ò kpányĩ. Kū ò sù, ò kp̀o kà gó mèn pla p̀ino pà ari ò ye ò kpáte.

8 Kū Simō Pita è ɛ, à k̀te Yesu gbá sare à pì: Ñ go ma sare Dikiri, zaakū durunnakerin ma ũ.

9 Simō bídi kè kū gbẽ kū ò kú ɛɛɛno ñ pínki kpò dasi kū ò k̀u pì yã.

10 ɛme do Yamisi kū Yuhanao, Zebedi né kū ò de k̀ gb̀enna ũ kū Simō bídi kè se. Akū Yesu pì Simōne: Ñsun tó vĩna n kũro. Zaa gbãra bisãsirin ñigõ wete.

11 Kū ò kà kū ñ góo bara, akū ò p̀o sĩnda pínki tòn ò t̀i.

Kusu werekãanaa

(Mat 8:1-4, Maa 1:40-45)

12 Zĩkea Yesu kú ẁete ke gũn, akū gõgbẽ kū kusu dàala sù. Kū à Yesu è, à ẁte a k̀aa, à wé kèa à pì: Dikiri, tó ñ yei, ñni fõ ñ ma werekõa swáswa.

13 Akū Yesu o b̀o à nàa à pì: Má yei, ñ gõ swáswa. Zaa gwe g̀no a kusu làka.

14 Akū Yesu p̀ine: Ñsun o gbẽke maro. Ñ gé ñ n zĩda mo sa'oriine, ñ sa'opo kū Musa d̀te kpá n werekõana sèeda ũ gb̀no.

15 Yesu baaruu dàgula de yãla. Gb̀no d̀gõ kakara dasi ò a yã ma, de à ñ werekõa kū ñ gyãno do.

16 Akū Yesu d̀gõ bo ñ té àgõ gé adua ke gusare.

Kònde werekšanaa
(*Mat 9:1-8, Maa 2:1-12*)

¹⁷ Zíkea Yesu ten yā dañne. Farisi kenɔ kũ lundayādanneri kenɔ vutena gwe. Ò bò Galili kũ Yudea wētenɔ gũn pínki kũ Yurusalemuo. Luda gbāna kú káao, akũ àten gyārenɔ werekša.

¹⁸ Akũ gbēkenɔ sù, ò kònde sena kũ wútebɔɔ, òten zé wete ò gē káao ò a dite Yesu are.

¹⁹ Kũ odi gēki ero pari yāi, akũ ò dìdi káao kpé musu, ò kpé f̃, akũ ò a kipa kũ a wútebɔɔ zàa gũn Yesu are.

²⁰ Kũ Yesu è ò a náani vī, à pì: Ma gbē, n durunnaɔ kēm̃ma.

²¹ Lundayādannerinɔ kũ Farisi pìnɔ ò n nèsese gũn: Díng gbē kũ àten dɔke kũ Ludao dí ũu? Dí mé ani f̃ à durunna kēm̃ma, tó adi ke Luda ado baasiroo?

²² Yesu n laasun d̃, akũ à n lá à pì: Bóyāi àten laasun bire taka lé á nèsese gũnn?

²³ Tó ma pì a durunnaɔ kēa, ke tó ma pì à fute à taa o, a kpate mé à aragaa?

²⁴ Ma ò le de àgō d̃ kũ Bisāsiri Né durunna kēm̃mana iko vī zīte lame. Akũ à pì kònde pìine: Ma ònne, n fute n n wútebɔ sé n tá be.

²⁵ Gwe gòno à fute à zè n wára, à a wútebɔ pìi sè à tà be, àten Luda sáabu kpá.

²⁶ Gbē sīnda pínki lé àte, akũ ò Luda tó bò. Vīna gũn ò pì: O daboyā è gbāra.

Levi sisinaa
(*Mat 9:9-13, Maa 2:13-17*)

²⁷ Abire gbera Yesu bò, akũ à be'ogɔsiri kũ òdi pine Levi è vutena a be'ogɔsikin. À pìine: Ñ mó n tēmai.

28 Akū à fùtε, à pó sīnda pínki tòn à tèi.

29 Akū à póble zókō kè a bea à Yesu sisia, be'ogōsirino kū gbē pāndenō ten pó ble kūrwo dasi.

30 Akū Farisino kū n ludayādannerinō yākete kà a ìbanōi ò pì: Bóyāi áten pó ble, áten í mi kū be'ogōsirino kū kifirinōo?

31 Akū Yesu wèrma à pì: Gbē kū à aafia vī bàka kú kū likita yāoro, sé gyāre.

32 Mádi su gbē manano sísi ò n nèse litero, sé kifirino.

Léyīna yā

(Mat 9:14-17, Maa 2:18-22)

33 Akū ò pìne: Yahaya ìbanō dīgō lé yī, ògō adua ke baala'i. Lemε kū Farisi ìbanō dō. Ama n gbēno dīgō pó ble òdīgō í mi.

34 Akū Yesu wèrma à pì: Áni fō à pi nōseri gbēno lé yī gōrō kū à kú kūrwo yá?

35 A gōrō ni su kū oni nōserii pì bo n té. Zī pìian oni lé yī sà.

36 Yesu yā lèkōañne dō à pì: Gbēke dì uta dufu li ò dì a zīlaro. Tó ò kè le, uta dufu ni yakamε, a zī ni kō sé kū uta dufu nambataoro.

37 Òdi sèwē dufu ká tūru zī gūnlo. Tó ò kè le, wē dufu pì ni tūru pūtāme, ani kóte, tūru ni yaka.

38 Oi, òdi sèwē dufu ká tūru dufu gūmme.

39 Gbē kū à kō dō kū wē zī minaaò dì a dufu sáabu kpáro, àdi pì a zī mé à nna.

6

Kámmabogōrō yā

(Mat 12:1-14, Maa 2:23-3:6)

¹ Kámmabogɔɔ zĩ kea Yesu ten pã buranɔla, akũ a ìbanɔ pɔblewe wòro ò sùkã ñ ɔn, òten só.

² Akũ Farisi kenɔ pìíne: Bóyãí átɛn yã kũ à de òdi ke kámmabogɔɔ zĩro keɛ?

³ Yesu wèmma à pì: Ádi a kyó ke a è lákũ Dauda kũ a gbɛnɔ kè nà gɔɔ kũ nà teni ñ deroo?

⁴ À gè Luda ɔnn, à burodi kũ ò kàte Ludanɛɛ sè à sò, à kpà a gbɛnɔa, burodi kũ gbɛke a sona zé vĩro, sé sa'orinɔ.

⁵ Akũ Yesu pìíne: Bisāsiri Né mé à iko vĩ kámmabogɔɔa.

⁶ Kámmabogɔɔ pãnde zĩ dɔ Yesu gè aduakɛkpen, átɛn yã daíne. Gɔgbɛ ke kú gwe, a ɔpla íbana.

⁷ Ludayádannerinɔ kũ Farisinɔ ten Yesu tàasi ká, tó ani a werekɔa kámmabogɔɔ zĩ, de ò yã le ò dia.

⁸ À ñ laasun dɔ, akũ à pì gbɛ kũ a ɔ íbanaa pìine: Ñ fute ñ ze zàa gūn. Kũ à fute à zè gwe,

⁹ akũ Yesu pìíne: Mateni á lámɛ. À zé vĩ ò yã mana ke kámmabogɔɔ zĩ yá, ke a vāni? Ò gbɛ mì sín yá, ke ò a demɛ?

¹⁰ Yesu ñ gwá à likańyĩ, akũ à pì gɔgbɛ pìine: Ñ n ɔ pìi poro. Kũ à pòro, akũ a ɔ kè a gbèn.

¹¹ Farisinɔ pɔ fè manamana, akũ ò lé kpàkūsũ Yesui, deran oni kenɛ nà.

*Zĩri gbɛnɔn kuri awɛɛplanɔ ditenaa
(Mat 10:1-4, Maa 3:13-19)*

¹² Gɔɔ birea Yesu bò à gèɛ adua ke sīsigerɛɛi, akũ à wé kè Ludaa gwāani ari gu gèɛ dɔo.

¹³ Kũ gu dɔ, akũ à a ìbanɔ sisiai, à gbɛnɔn kuri awɛɛplanɔ bò ñ té, à ñ díte zĩrinɔ ũ.

14 Gbē pìnɔ tón dí: Simɔ kū à tó kpàne Pita, a dakūna Anduru, Yamisi, Yuhana, Filipi, Batɔlɔmiu,

15 Matiu, Tomasi, Alafeu né Yamisi, Simɔ kū òdi pinε Kokaride,

16 Yamisi né Yudasi kū Yudasi Isikarioti kū à gǔ bonkpεde ũo.

Yesu yādanneena Galili

(Mat 4:23-25)

17 Yesu kipa kūńwo, à zè gusaraa, gu kū a ìba kparanɔ kū gbē pario kún. Ò bò Yurusalemu kū Yudea bùsuuo pínki kū ísirale wēte kū ò kú Taya kū Sidṣo sareno.

18 Ò sù a yā ma, de à n werekōa kū n gyāno do. Gbē kū tana ten wari dōmmanɔ aafiaa lè do.

19 Gbē sīnda pínki ten wete à ɔ naa, zaakū gbāna ten bo a gūn, àten gbē sīnda pínki werekōame.

Arubarikadenɔme Yesu ìbanɔ ũ

(Mat 5:1-12)

20 Akū à wé sè à a ìbanɔ gwà à pì:

Arubarikadenɔme ákōno takasidenɔ ũ,
zaakū kpata kū à bò Luda kīnaa de á pó ũ.

21 Arubarikadenɔme ákōno kū nà teni á de teranɔ ũ,
zaakū áni kā.

Arubarikadenɔme ákōno kū áten ɔ do teranɔ ũ,
zaakū áni yáa do.

22 Arubarikadenɔme á ũ,

tó ò zāágu, tó ò gíái, tó ò á sṣṣ,

tó ò á tó vāni sìsi Bisāsiri Né yāi.

23 Gɔɔ kū yā birenɔ á lé, à ponna ke à vīvī kū ponnao, zaakū á láada zōkō ludambe. Len n dizinɔ kè annabinε le.

24 Waiyoo ákōno ɔgodeno,

a gĩnake a á mènnamanaa è kò.

²⁵ Waiyoo ákõno kũ á kãna terano,
nà ni á de.

Waiyoo ákõno kũ áten yáa do terano,
áni wẽnda ke à só do.

²⁶ Waiyoo ákõno,

tó gbẽ sĩnda pínki teni á tó nna sí,
zaakũ len ñ dizino kè annabi ékedenone le.

Yena ibereei
(Mat 5:38-48)

²⁷ Maten o ákõno kũ áteni ma yã manone, àgõ ye á
iberenoi, à a mana ke gbẽ kũ ò zãágunone.

²⁸ À sa mana o gbẽ kũ òdi sa vãni oárenone. À
adua ke gbẽ kũ òdi wari doáwanone.

²⁹ Tó gbẽ n sãn kè n gasu doa, ñ a do done do. Tó
gbẽ n uta zõkõ simma, ñsun gíne kũ n utanero.

³⁰ Tó gbẽ pò wé kemma, ñ kpáa. Tó gbẽ n pò simma,
ñsun gbekaaro.

³¹ À ke gbẽnone lákũ á ye ò keáre nà.

³² Tó gbẽ kũ ò yeáinon á yeńyĩ, bó sáabun à vĩáree?
Bee kifirino diğõ ye gbẽ kũ ò yeńyĩnoi se.

³³ Tó gbẽ kũ òdi a mana keárenon adì a mana
keńne, bó sáabun à vĩáree? Bee kifirino di ke le se.

³⁴ Tó gbẽ kũ á wé do à pò leńmanon adì pò
sãkãńne, bó sáabun à vĩáree? Zaakũ kifirino di pò
sãkãkõne, de ò le ò a gẽne sí yãime.

³⁵ Àgõ ye á iberenoi, à a mana keńne. À pò sãkãńne
wédoisari, áni láada zõkõ le, ániğõ de Luda Musude
neno ũ, zaakũ àdi a mana ke guturunone kũ gbẽ
vãninõo.

³⁶ Àgõ wẽnda vĩ lákũ á De wẽnda vĩ nà.

Kɔ taari'ena
(Mat 7:1-6)

37 Ásun gbẽ taari ero, Luda ni á taari e sero. Ásun yã vute gbẽaro, Luda ni yã vuteáwaro. À sùru ke kũ gbẽɔ, Luda ni sùru ke kãáo.

38 À gbẽ gba pɔ, Luda ni á gba. Ani zaka mana kũ à gbègbè à wè à pà yérere kááre á uta lén. Zaakũ zaka kũ ndi yɔónne Luda ni yɔonne se.

39 Akũ à yã lèkɔánne à pì: Vĩna ni fɔ à gò kũ vĩnaane yá? N̄ pla n̄ pínki ni si wèenloo?

40 Ìbaa dígɔ de a dannerilaro. Gbẽ kũ à yã dàda papana de lán a dannerii bàme.

41 Bóyãi nten sèburu kũ à da n gbèdake wén e, akũs̄ ndi lí kũ à da n wén yã daroo?

42 Mɔkɔn kũ ndi límukutu kũ à da n wén ero, ìni ke dera ò o n gbèdakenɛ, à tó ò sèburu kũ à da a wén bonɛɛ? Manafikide! N̄ límukutu kũ à da n wén bo gĩa, gbasa ò gu e swáswa, de ò le ò sèburu kũ à kú n gbèdake wén bonɛ.

Gbẽ d̄na a yákenaa
(Mat 7:16-20, 12:33-36)

43 Lí mana dì né v̄ni iro, lí v̄ni dì né mana iro.

44 Òdi lí s̄inda pínki d̄ a néame. Òdi kaka bo lè líaro, òdi geepi le lèkaraaro.

45 Gbẽ mana dì a mana bo a mana kũ à katena a gũmmɛ. Gbẽ v̄ni s̄ àdi a v̄ni bo a v̄ni kũ à katena a gũmmɛ. Zaakũ yã kũ à kò swèè gũnn lé dì o.

Kpébori gbẽɔn planɔ
(Mat 7:24-27)

46 Bó yā mé à tò adìgõ ma sísi Dikiri, Dikiri, akū adì yā kū ma ò keeroo?

47 Gbē kū à sù ma kīnaa, à ma yā mà akū à zī kèa, manì mɔ́áɛ lákū ade de nà.

48 À de lán ēbori kū à wèe yò zàzā, à ē pète gbèea bàme. Kū swa pà, í dàgula à kà kpé pìii, adi yīgāro, kū ò bò mana yāi.

49 Gbē kū à ma yā mà akūsõ adi zī kearo de lán ēbori kū à ē pète zīte pā wèeyōnaa sari bàme. Kū swa'i kài, akū à kòte bìtim gònɔ. Kpé pìi yakanaa kè zōkõ.

7

Sozanɔ gbē zōkõ zīkeri werekōanaa (Mat 8:5-13)

1 Kū Yesu yā bireno ò gbēnoɛ pínki à làka, akū à gèe Kapenamú.

2 Romu sozanɔ gbē zōkõ ke kú gwe, à zīkeri vī à yei manamana, akū àten gyā ke à kà gana.

3 Kū gbē zōkõ pì Yesu baaruu mà, à Yuda gbē zōkõ zīa ò wé kea à su à a zīkerii pìi mì sí.

4 Kū ò kà Yesu kīnaa, ò wé kèa gbāngbān ò pì: Gbē pìi kà ò kpái.

5 À ye ó burii, àkū mé à aduakεkpε d̀̀wεε.

6 Akū Yesu gèe kúnwo. Kū à kà káni kú a beo, akū gbē zōkõ pì a gbēnnanɔ zī ò yā dí onε: Dikiri, òsun wari do n zīdaaro, mádi ká kú ò gē ma bearo.

7 A yā mé à tò ma d̀̀te kú mádi ká mà su n kīnaa ma zīdaro. Ñ yā o, ma zīkeri ni werekōa.

8 Zaakū makū se ò iko vīmame, má iko vī sozanɔa. Madì o n gbē done à gé, akū àdi gé. Madì o a

pāndenε à mós, akū àdi su. Madì o ma zīkeriine à adikū ke, àdi ke.

⁹ Kū Yesu yā pìi mà, à bò a sare. Akū à līte à pì gbē kū ò téainone: Maten oáre, mádi e gbēke ma náani kè le bee Isarailano téro.

¹⁰ Kū zīrii pìno era ò sù, ò è zīkerii pìi wèrekōa.

Gyaano né mèn do légelege vuna gan

¹¹ Abire gbera Yesu gèe wēte kū òdi pì Naini gūn. A ibanō kū gbē pādenō gèe kāao dasidasi.

¹² Kū à kà kāni kū wēte pì bīnilēo, à è ò gè sena òten boo. Gyaano né mèn do légelegeme. Wētepidenōn kú kú nōgbē pìio dasi.

¹³ Kū Dikiri a è, akū à kène wēnda, à pìne: Ñsun óo dōro.

¹⁴ Akū à nà gèe pìii, à o nà a àkpatiia. Kū gbē kū ò senano zè, akū à pì: Kefenna, ma ònne ñ vu!

¹⁵ Akū gèe pìi vùte à nà yā'onaaa. Akū Yesu a kpà a daa.

¹⁶ Vīna gbēno kù ñ pínki, ò Luda sáabu kpà ò pì: O annabi zōkō è ó té. Ò pì dō: Luda sù a gbēno gwa.

¹⁷ Akū Yesu baaruu dà Yudea būsula kū būsu kū ò likainō pínki.

Yahaya Da'itekəri zìrinō (Mat 11:1-19)

¹⁸ Yahaya ibanō yā pìno bàbanε pínki. Akū Yahaya ñ gbēno planō sīsì,

¹⁹ à ñ zī Dikiria, ò a la, àkūme gbē kū ani su ũ yá, ke ògō wé dō gbē pāndeime?

²⁰ Kū gbē pìno kà Yesu kīnaa, ò pìne: Yahaya Da'itekəri mé à ó zī ò n la, mōkōmme gbē kū ani su ũ yá, ke ògō wé dō gbē pāndeime?

21 Zaa gwe gònɔ Yesu gbẽnɔ wèrekɔa dasi kũ ní gyãɔ kũ ní wãwãɔ kũ ní tãnanɔ. À tò vɛnanɔ gu è dasi dɔ.

22 Akũ à pì Yahaya zìrinɔne: À gɛ à yã kũ a è, akũsɔ a mànɔ gbãne. À onɛ vɛnanɔ ten gu e, ɛrenɔ ten táa o, kusunɔ ten werekɔa, sãtonɔ ten yã ma, gènɔ ten vu, takasidenɔ ten baaru nna waazi ma.

23 Arubarikaden gbẽ kũ àdi fu ma yãaro ũ.

24 Kũ Yahaya zìrinɔ tà, Yesu Yahaya yã ò parine à pì: Bón a gɛ gwa gbárannan? Kàpa kũ Ìa ten yīgãn yá?

25 Bón a gɛ gwa sàa? Gbẽ kũ à pókasa zãre danan yá? Nnamari kũ òdi pókasa mana danɔ dīgɔ kú kɩnabeame.

26 Bón a gɛ gwa sàa? Annabiin yá? Lemɛ! Maten oáre à de annabila se.

27 Zaakũ Yahayan ò a yã kè Luda yãn ò pì: Mani ma zìri gbare n ã à zé kekɛnne.

28 Maten oáre, nɔgbẽ né'inaa gũn gbẽke dí ká Yahaya ũro. Bee kũ abireo gbẽ kũ à de gbẽ kpɛde ũ kpata kũ à bò Luda kĩnaa gũn deala.

29 Kũ gbẽ sɩnda pínki a yã mà, ari kũ be'ogɔsirinɔ sé, ò yã nna kpà Ludaa, zaakũ Yahaya ní da'ite kè.

30 Farisinɔ kũ ludayádannerinɔ sɔ, ò gí yã kũ Luda dìte à kɛñnei, akũ odi we kũ Yahaya ní da'ite kèro.

31 Yesu pì: Bón mani gbãragbẽnɔ kpákũsũoo? Bón ò bòkɔaoo?

32 Ò de lán né kũ ò kú ɛte gũn, òten lé zukɔinɔ bà òten pì:

O úra pèáre, ádi ũ wãro.

O wẽnda lèe siáre, ádi ɔɔ dɔro.

³³ Zaakū Yahaya Da'itekerii sù, adi burodi sóro, adi sèwē miro, akū a pì tãnademe.

³⁴ Bisāsiri Né sù, àdi pó ble, àdi í mi, akū a pì: Guturu wēmiriime, be'ogɔsirino kū durunnakerino gbēnname.

³⁵ Ama òdi ɔndɔ dɔ a yākenaaame.

Nísi gbī nna kuna Yesu gbáa

³⁶ Farisi ke Yesu sisi à su à pó ble kāao. Yesu gèe a bea, akū àten pó ble gengesekena.

³⁷ Nɔgbē dàvānide ke kú wēte pìi gūn. Kū à mà Yesu ten pó ble Farisi pì bea, akū à gèe gwe kū kpáluba fítinnao kū nísi gbī nnao kú a gūn.

³⁸ À zè a kpe a gbá sare, àten ɔɔ dɔ. A wétē ten tɔ a gèsekpea, akū àten wara kú a mìkào, à lé pèpe a gbáa, akū à nísi gbī nna pìi kù.

³⁹ Kū Farisi kú à a sìsi pìi è le, akū à pì a swèe gūn: Tó gbē pì bi annabiime, de à nɔgbē kú àten ɔ naa dí taka dɔ, kú dàvānideme.

⁴⁰ Akū Yesu pì Farisi pìine: Simɔ, má yāke vī mà onne. Simɔ pì: N̄ o, Danneri.

⁴¹ Yesu pì: ɔɔɔakeri ke mé à kun, gbēnɔn plano a fīna kūna, gbē do andurufu ɔɔ wàa pla kpé basɔro, gbē do sɔ ɔɔ bupla akuri.

⁴² Kū ò póke vī ò fīna booro, akū à tòinne ní pla ní pínki. N̄ té, dí mé anigɔ yei de a dakelaa?

⁴³ Simɔ wèa à pì: Maten da gbē kú ò tònɛ kú ɔɔ zɔkɔome. Yesu pìine: N we mana.

⁴⁴ Akū Yesu are dò nɔgbē pìia, à pì Simɔne: N nɔgbē pìi è yá? Kū ma gē n bea, nídi í kpáma ma gbá pìpiro, akū nɔgbē pì ma gbá pìpi kú a wétēo, à wàra kú a mìkào.

45 Ndi lé pémaro. Nɔgbɛ̀ pì sɔ́, zaa gɔɔ kũ ma gɛ̀ la, adi kámma bo kũ lépena ma gbáaaoro.

46 Ndi nísi má ma m̀iaro. Nɔgbɛ̀ pì sɔ́, à nísi gbĩnnade kũ ma gbánɔa.

47 Abire yã mé à tò maten onne, à yemai manamana kũ a durunna zɔkɔ́ kèa yáime. Gbɛ̀ kũ ò a kè kũ a fítio sɔ́, yenyĩ fítinlen àdigɔ́ vĩ.

48 Akũ à pì nɔgbɛ̀ p̀ine: N durunnao kènnɛ.

49 Akũ gbɛ̀ kũ òten pó ble leeleno òkɔne ò pì: Dín gbɛ̀ pì ũ, kũ àten durunnao kèmmáa?

50 Akũ Yesu pì nɔgbɛ̀ p̀ine: Ma náani kũ n kè mé à n sura bà. N tá be aafia.

8

Nɔgbɛ̀ kũ ò té Yesuino

1 Abire gbera Yesu kurè wɛte kũ wɛteo, lakutu kũ lakutuo, àten waazi ke, àten kpata kũ à bò Luda kĩnaa baaru nna kpáinne. A zĩri gbɛ̀non kuri awɛɛplanɔ gèe káao

2 kũ nɔgbɛ̀ kũ à tãnanɔ bò n gũn à n wérekɔa kũ n gyãno. Mariama kũ òdi pine do Mariama Magadaleni kũ Yesu tãna mèn supplanɔ bòte a gũn kú n té

3 kũ Herodu begwari Kuza nanɔ Yoanao kũ Suzanao kũ nɔgbɛ̀ pãndenɔ dasi. Òdigɔ́ Yesu kũ a ibanɔ gwa kũ pó kũ ò vĩo.

Yalekɔana kũ pɔwɛfãriio

(Mat 13:1-23, Maa 4:1-20)

4 Ò bò wɛte kũ wɛteo ò kàkara Yesui, akũ à yã lèkɔaĩne à pì:

⁵ Búbari ke mé à bò à gèe pówε fã. Lákū àtɛn fã nà, a kenɔ lète zé gūn ò táa òa, akū bānɔ sù ò blè.

⁶ A kenɔ lète gbè sàraa musu. Kū ò bùte, akū ò gàga, kū odi mɔtɔ lero yāi.

⁷ A kenɔ lète lènɔ gūn, akū lèe fùte kūrwo lèele à nàkaramma.

⁸ A kenɔ sɔ à lète zĩte mana gūn, akū ò bùte ò né ì leu basɔro. Kū à ò le, à pūtá à pi: Gbē kū à sã vī à yā pi ma.

⁹ A ìbanɔ a là yā pi bɔkɔtenaai.

¹⁰ Akū à pi: Luda á gbá zé à kpata kū à bò a kīnaa asirinɔ dɔ, ama madì o gbē kparanɔne kū yālekɔanaaome, de ò gu gwa póke'ena sari, ò yā ma a dòrɔ dɔnaa sari.

¹¹ Yā pi bɔkɔtenaan dí: Pówε pi bi Luda yāme.

¹² Zé gūn pónɔ de lán gbē kū òdi Luda yā manɔ bà, akū ìbilisi dì su à yā pì bo ñ swèe gūn, de òsun Luda náani ke à ñ sura baro yāi.

¹³ Gbè sàraa musu pónɔ de lán gbē kū òdi Luda yā ma ò sí kū pɔnnaonɔ bà, ama ò zĩni vīro. Òdi Luda náani ke gɔrɔ pla, ama tó ò ñ yɔ ò gwà, òdi fume.

¹⁴ Pówε kū ò lèe lènɔ gūnnɔ de lán gbē kū òdi Luda yā manɔ bà, ama andunia damukena kū aruzeke yāo kū pɔnnakenaao òdi nakaramma, òdi fɔ ò né ì à mào.

¹⁵ Zĩte mana pónɔ de lán gbē kū òdi Luda yā ma kū nèsepuraò òdi sí kū nèsemanaonɔ bà, akū òdi mena fɔ arì ò gé karana keo.

Yālekɔina kū fitilao
(Maa 4:21-25)

16 Òdi fitila na ò ta kútea ke ò dite gádo gbáruro. Òdi di a dibɔɔ musumε, de gbε kũ òten gεno gupura e yāi.

17 Póke kú utena kũ oni gí boo gupurairo. Asiriya ke kun kũ oni ma ò gí o gupurairo.

18 Abire yāi à yā ma kũ laakarriio. Gbε kũ à pó vīn Luda ni karanε. Gbε kũ à póke vīro sō, bee pó kũ àten da á vī Luda ni sía.

Yesu danεno

(Mat 12:46-50, Maa 3:31-35)

19 Yesu da kũ a dakūnanɔ sù a kīnaa, akū odi le ò nàiro pari yāi.

20 Akū ò pīne: N da kũ n dakūnanɔ kú bàai, ò ye n enaai.

21 Akū à wèrma à pì: Gbε kũ òdi Luda yā ma ò zī keanɔmε ma da kũ ma dakūnanɔ ũ.

Yesu zàga'ia zεnaa

(Mat 8:23-27, Maa 4:35-41)

22 Zīkea Yesu gè gó'ite gūn kũ a ìbanɔ, akū à pīne: Ò bikū sèbεε bara. Akū ò dà zén.

23 Gɔɔ kũ òten gé, i Yesu sè. Akū zàga'ia fùte sèbela, í ten ká gó gūn, ò kú kari gūn.

24 Akū a ìbanɔ nài ò a vù ò pì: Danneri! Danneri! Óten ká í té! Akū à fùte à gí ìane kũ í kũ àteni n gó yīpayīpao, akū à zè, gu kè kítikiti.

25 Akū à pīne: Á ma náani vīroo? Akū yā pìi bò n sare, vīna n kũ, akū ò òkōne: Dín gbε dí ũ sée? Bee ìa kũ ío, àdi yā diteñe, akū àdi a yā mamε.

Tānanɔ gbarεna alεdenɔa

(Mat 8:28-34, Maa 5:1-20)

26 Akū ò kà Gadara bùsun sèbεε bara, Galili bùsu ifaboki kpa.

27 Kū Yesu bikù í bara, à dàkare kū wēte pì gōgbē kū à tāna vīo. À goro pla kè adi pókasa naawaro. Àdigō kú bero, sé mirano té.

28-29 Òdi a yī kū m̀kək̄ʌnanɔ, òdi a da lín a kūna yāi, ama àdi m̀kək̄ʌnaa pìno k̄k̄em̄e, tāna pìi dì a si s̄en. Kū à Yesu è, akū à wiki lè, à sù à kùte a are, akū à p̄tā à pì: Yesu, Luda Musude Né, b̄ón ó vī k̄ō ɔ̄i? N yā nna! N̄sun wé tām̄aro. À ò le kū Yesu ò tāna pāsī pì bo a gūn yāim̄e.

30 Akū Yesu a là à pì: N tón deraa? Akū à wèala à pì: Ma tón Dasi. Zaakū t̄ananɔn kú a gūn dasim̄e.

31 Akū tāna pìno kùte kè Yesune manamana ò pì, àsun n̄ gbar̄e ò si Z̄ingo w̄e l̀okotoo gūnlo.

32 Al̄ede kp̄asa z̄ok̄o kú gwe, òten p̄ ble s̄is̄iger̄ēi. Akū tāna pìno wé kè Yesua à n̄ gba zé ò ḡe n̄ gūn. Yesu n̄ gbá zé,

33 akū t̄ananɔ gò gb̄e p̄ia ò ḡe al̄ed̄enɔ gūn. Akū al̄ede kp̄asaa p̄i wì kū bàao, ò sòro s̄is̄iger̄ēi ò s̄i s̄eb̄en ò ḡaga gwe.

34 Kū al̄ed̄ed̄arinɔ è le, ò bàa lè ò ḡe ò yā p̄i bàb̄añne w̄ete gūn kū buranɔ.

35 Akū ò b̄òte de ò yā kū à k̄e p̄i gwa. Kū ò sù Yesu k̄inaa, ò gb̄e kū t̄ananɔ gòaa p̄i è vutena Yesu gbá sare kū p̄okasao dana, à kú a laakariia. Akū v̄ina n̄ kū.

36 Kū gb̄e kū ò yā p̄i è kū w̄eɔnɔ òn̄ne deran ò t̄anade p̄i w̄erek̄ōa n̄,

37 akū Gadara b̄usu gb̄enɔ p̄inki kùte kè Yesune à bo n̄ b̄usun, zaakū v̄ina n̄ kū manamana. Akū à ḡe gó'ite gūn, àten tá.

38 Gb̄e kū t̄ananɔ gòaa p̄i kùte k̄ene de à tá k̄aa,

ama Yesu gĩne à pì:

³⁹ Ñ era ñ tá n bea, ñ yá kũ Luda kènne oĩne pínki. Akũ à tà, à yá kũ Yesu kèare kpàkpaa kè wēte pìi gũn pínki.

*Yairu né vuna kũ nɔgbẽ kũ à ɔ nà Yesu utaaao
(Mat 9:18-26, Maa 5:21-43)*

⁴⁰ Kũ Yesu èra à sù, akũ gbẽno gbãnakε kpài, zaakũ gbẽ sĩnda pínki teni a dãmε.

⁴¹ Akũ gɔgbẽ kũ à de aduakεkpε gbẽ zɔkɔ ũ kũ òdi pinε Yairu sù à wùte a kùaa Yesu gbá sare, à kùte kènne de à gé a bea,

⁴² kũ a né mèn do légelege ten ga yái. Nénɔgbẽ pìi kà wè kuri awεεpla. Kũ Yesu ten gé, akũ pari ten nakaraa.

⁴³ Nɔgbẽ ke kú gwe, aru dì bɔtea à kà wè kuri awεεpla. Pó kũ à ví pínki à dè ezedenɔ kĩnaa, ama gbẽke dí fɔ à a wèrekɔaro.

⁴⁴ Kũ à nà Yesui kpε kpa, akũ à ɔ nà a uta léa. Zaa gwe gɔno a arubɔtenaa zè.

⁴⁵ Akũ Yesu pì: Dí mé à ɔ nàmaa? Akũ ñ gbẽ sĩnda pínki pì á a yá dɔro. Akũ Pita pì: Danneri, gbẽno likanyĩ òten nakaramma.

⁴⁶ Akũ Yesu pì: Gbẽke ɔ nàma, zaakũ má dɔ kũ gbãna bò ma mèe gũn.

⁴⁷ Kũ nɔgbẽ pìi è ò a yá dɔ, akũ à sù àten lukaluka, à wùte a kùaa a gbá sare, akũ à yá kũ à tò à ɔ nàaa ò gbẽ sĩnda pínki wára kũ lákũ à aafiaa lè nà gɔno.

⁴⁸ Yesu pìnε: Nɔgbẽ, ma náani kũ n kè mé à n werekɔa. Ñ tá be aafia.

49 Kū Yesu kpé àtɛn yā o, ò bò aduakεkpe gbē zōkō pì bea, ò sù ò pìnɛ: N né pì kè sari, òsun wari dɔ danneriia dorɔ.

50 Yesu yā pì mà, akū à pì Yairunɛ: Nsun tó swè kēnguro. N ma náani ke dé, ani werekōa.

51 Kū à kà a bea, adi we gbēke gè kãaoro, sé Pita kū Yuhanao kū Yamisio kū né pì de kū a dao.

52 Gbē kū ò kú gwenɔ tɛn ɔɔ dɔ n pínki, òteni n zīda kēkē. Akū Yesu pì: Ásun ɔɔ dorɔ. Adi garo, àtɛn i omɛ.

53 Akū ò a lalandi kè, zaakū ò dɔ kū né pì gà kò.

54 Yesu a kù a ɔa, akū à pùtá à pì: Nénɔkpare, n vu!

55 Akū à wèndii sù, à fùtɛ gǔnɔ. Yesu pì ò póble kpáa.

56 Yā pì bò né pì de kū a daoo sare, akū Yesu ònɛ òsun yā kū à kèɛ pì o gbēke maro.

9

*Yesu zìrinɔ zīnaa
(Mat 10:5-15, Maa 6:7-13)*

1 Yesu a ìba gbēnɔn kuri awɛɛplanɔ sisiai, akū à n gbá gbãna kú ikoo ò tãna buri sīnda pínki go ríma, ò gyãnɔ werekōaríma.

2 Akū à n zī ò kpata kú à bò Luda kīnaa yā waazi ke, ò gyãrenɔ werekōa.

3 À pìnɛ: Ásun póke sé à géoro, gò ke bòkɔlokona ke zãna ke ɔgɔ ke uta mèn pla.

4 On kú a kipan, àgǔ kú gwe ari à gé boo wētɛ pì gūn.

5 Wētɛ kú odi gbãnake kpáárenlo, à bon à lukutē warawara á gbãnɔa n tona kú Ludao sèda ũ.

⁶ Akū ò dà zén, ò kurè wēte kū wētεο, ò baaru nna kpàńne, ò gyāno wèrekōaríma gu sīnda pínki.

Herodu bídikēnaa
(*Mat 14:1-12, Maa 6:14-29*)

⁷ Kū kína Herodu yā bireno mà pínki, akū à bídi kè, zaakū gbēkeno ten pi Yahaya Da'itekēri mé à fùte bona gan.

⁸ Gbēkeno pi Iliasu mé à bò à sùrma, gbēkeno pi do annabi yāno doke mé à vù.

⁹ Herodu pi: Ma Yahaya mii zò. Dín gbē kū ma a baaru maa pi ũ séé? Akū àten wete n wé ke pla.

Yesu póblekpana gōgbē gbēnon dúbu sooronōa
(*Mat 14:13-21, Maa 6:30-44, Yuh 6:1-14*)

¹⁰ Kū zīrii pino sù, akū ò yā kū ò kēno gbã Yesune. Akū à n séte ntēne à gèe kūnwo wēte kū òdi pi Betesaida.

¹¹ Kū pari dè, akū ò pètei. À gbānake kpányĩ, à kpata kū à bò Luda kīnaa yā òńne, akū à gbē kū ò ye ò n werekōano wèrekōa.

¹² Kū ifāntē būsā, zīri gbēnon kuri awēeplano nài ò pine: N gbēno gbare ò gé kipaki kū póbleo wete lakutu kū bura kū ò kú kānino gūn, zaakū sēnte pòrotun ó kú la.

¹³ À pīnne: Ákōno à pó kpáríma ò ble. Akū ò pi: Burodi mèn sooro kú kpò mèn plao ó vī. Séde ò gé póbleo lú gbē dínne n pínki.

¹⁴ Gōgbēnon kú gwe gbēnon dúbu sooro taka. Akū à pi a ibanone: À tó ò vute gà kú gāao gbēnon bupla akurikuri.

¹⁵ Akū ò kè le, ò n vútevute n pínki.

16 Akū à burodi mèn sɔɔro kū kpò mèn pla pìnɔ sè à a wé sè musu à arubarikaa dàn. Akū à lìlikõre à kpà a ìbanɔ, ò kpàatete gbẽnɔne.

17 Ò pò blè ò kà ñ pínki, akū ò a kusu kū ò gõnɔ sète tãnko kuri awεεpla pà.

*Pita Yesu Arumasihukena onaa
(Mat 16:13-23, Maa 8:27-33)*

18 Zīkea kū Yesu ten adua ke ado, a ìbanɔ sù ò a lè, akū à ñ lá à pì: Dín gbẽnɔ dì pi má de a ũu?

19 Ò wèa ò pì: Gbēkenɔ dì pi Yahaya Da'itekəriime, gbēkenɔ dì pi Iliasu, gbēkenɔ dì pi dɔ annabi yānɔ doke mé à vù.

20 Akū à ñ lá à pì: Ákõnɔ sɔ, dín adì pi má de a ũu? Pita wèa à pì: Luda gbē Arumasihumε n ũ.

*Yesu a ga kū a vunaao yá'onaa
(Mat 16:21-28, Maa 8:31-9:1)*

21 Akū à gínne òsun yā pì o gbēke maro.

22 Akū à pì dɔ: Séde Bisāsiri Né wétāmmana le manamana, gbē zōkõnɔ kū sa'orikinɔ kū lundayādannerinɔ ni gí, oni a de, a gɔrɔ aakõde zī ani vu.

23 Akū à pìnne ñ pínki: Tó gbē ye à ke ma ìba ũ, séde à gí a zīda wèndiii, àgõ a lígbāndurukpana sé lākū gu dīgõ dɔ nà àgõ téomai.

24 Gbē kū à ye àgõ a wèndi kūna ni kurai. Gbē kū à gí a wèndiii ma yāi sɔ, ade nigõ wèndi vī.

25 Tó gbē andunia lè pínki, à a zīda lilin kèò à kùra a wèndiii, bó àreen ani lee?

26 Tó gbē makū kū ma yāo wé'i kù, Bisāsiri Né ni ade wé'i kù gɔrɔ kū ani su a gakuri gūn kū a De gakurio kū a malaikanɔ gakurio.

27 Yāpuran maten oáre, gbēkeno kú la kú oni garo ari ò kína kú Luda kà e.

Yesu linaa

(Mat 17:1-8, Maa 9:2-8)

28 Yā pì onaa gbera à kà azuma do taka bà, akū à Pita kú Yuhanao kú Yamisio sè à dìdi kúnwo kpia de à adua ke.

29 Kū àten adua ke, a ãnn lite a pókasanò kè púu táitai.

30 Kānto gbēnon planon kú kāao, Musa kú Iliasuo, òten yā o kú Yesuo.

31 Ò bò ò sùà gakuri gūn, òten andunia kú ani tó zaa Yurusalemu yā o.

32 I Pita kú a gbēno sè. Kū ò vù, ò Yesu gakuri è kú gbēnon pla kú ò zena a sareno.

33 Kū gbēnon pla pinò ten kēkōa kú Yesuo, Pita pinè: Dikiri, à mana kú ó kú la. Ò kuta do mèn aakō, n pò mèn do, Musa pò mèn do, Iliasu pò mèn do. À dō yā kú áten oro.

34 Kū àten o le, ludambe luku kipa à dàníla. Kū ò kú a gūn, vīna n kú,

35 akū ò kòtoo mà a gūn à pì: Ma Né kú ma a sèn dí. À a yā ma.

36 Kòtoo pì manaa gbera ò è Yesu mé à gō gwe ado. A ìbaa pinò n lé kù, odi yā kú ò è o gbēke ma goro kùaro.

Négōgbē tãnade werekōanaa

(Mat 17:14-18, Maa 9:14-27)

37 Kū gu dō, ò kipa kpi pìi musu, akū gbēno sù da Yesule dasi.

38 Zàa gūn gōgbē ke pūtā à pì: Danneri, n yā nna! N ma né gwa, zaakū ma né mèn do kú má vīn gwe.

39 Tāna dì futea, akū àdi wiki lé kǎnto. Àdi a pǎte àgõ bigiri keke àgõ lé'ifuta botε, àdi wari dɔa àdi goa likalikaro.

40 Ma wé kè n ìbanɔa ò pé tāna pìia à bo, akū ò fùa.

41 Yesu pì: Gbāragbē yakana ludaanaanikerisarinɔ! Manigõ kú kǎáo ari bɔreε? Manigõ mena kǎáo ari bɔreε? N mó kū n né pìio la.

42 Ari né pì gõ gé nai, akū tāna pì a pǎte, àten bigiri keke. Akū Yesu gí tāna pìine à né pìi wèrekɔa, akū à a kpà a dea.

43 Luda gbāna zɔkɔ yā pìi bò n sare n pínki.

Yesu era à a ga yā'onaa

(Mat 17:22-23, Maa 9:30-32)

Gbēnɔ lé wè Yesu yākenaa pínki, akū à pì a ìbanɔne:

44 Àgõ yā díkīna kūna á nèseε gūn. Oni Bisāsiri Né na gbēnɔne n ɔ́ tera.

45 Odi yā pìi dɔro dɔro, a mì utenaíne, ò fùa, akū vīna n kú ò yā pìi gbekaa.

Denla yā

(Mat 18:1-5, Maa 9:33-37)

46 Akū ò fùte kū lékpakɔao denakɔla yā musu.

47 Yesu laasun kú à kú n nèseε gūn dɔ, akū à né fíti sè à a zè a sare,

48 à pìinne: Gbē kú à né dí taka sì ma ìbake yāi, makūme à ma si. Gbē kú à ma si sɔ, ade gbē kú à ma zī sìme. Gbē kú à a zīda dìte kīana á té mé à gbē zɔkɔ ũ.

Gbē kú adi ibεε sé kǎáoro bi a gbēndome

(Maa 9:38-40)

49 Akū Yuhana pì: Danneri, o gbēke è, àten tãnanɔ gońma kũ n tóo, akū o ginε, zaakū ó gbēnlo.

50 Akū Yesu pì: Ásun gínero, zaakū gbē kũ adi ibεε sé kãáoro bi á gbēndomε.

Samaria b̀usu lakutu gina Yesui

51 Kũ Yesu tana ludambε gɔɔɔ kà kãni, à m̀i p̀e Yurusalemua.

52 Akū à gbēnɔ gbàre ò dòáre are, akū ò g̀e ò g̀e Samaria b̀usu lakutu ke gũn de ò soru kenε.

53 Akū lakutude p̀nɔ g̀i a síi kũ à m̀i p̀e Yurusalemua yã.

54 Kũ a ìba kenɔ Yamisi kũ Yuhanao è le, ò p̀i: Dikiri, n̄ ye ò p̀i té bo ludambε à su à n̄ kakaten yá?

55 Akū Yesu lítε à kpàk̀éńyĩ.

56 Akū òten gé lakutu pãndea.

Tena Yesui (Mat 8:19-22)

57 Kũ ò té zén, g̀gbē ke sù à p̀i Yesunε: Gu kũ nten gén p̀nki, manig̀ó ténýĩ.

58 Yesu p̀nε: Gbēgbonnɔ n̄ tò v̄i, bãnɔ n̄ sà v̄i. Bisãsiri Né s̄s̄ à ãampaki v̄iro.

59 Yesu p̀i gbē pãndenε: N̄ mó n̄ témai. Akū gbē p̀i p̀i: Dikiri, n̄ tó ari ma de g̀e kpágui ḡia.

60 Yesu p̀nε: N̄ tó g̀enɔ n̄ g̀enɔ v̄i. M̀k̄on s̄s̄, n̄ gé kpata kũ à bò Luda k̄inaa yã waazi ke.

61 Gbē pãnde p̀i dɔ: Manig̀ó ténýĩ Dikiri, ama n̄ tó mà gé lé za ma bedenɔa ḡia.

62 Yesu p̀nε: Gbē kũ swakure na a ɔĩ, tó àten kpe gwa, ade dí k̄ó sé kũ kpata kũ à bò Luda k̄inaaoro.

10

*Gbēnɔn baaakɔ akuri awɛɛplanɔ zĩnaa
(Mat 11:20-27, 13:16-17)*

¹ Abire gbera Dikiri gbēnɔn baaakɔ akuri awɛɛpla pāndenɔ dīte, akū à ní zĩ gbēnɔn plapla ò doáre arɛ wēte kū gu kū á ye à génnɔ pínki.

² À pìnnɛ: Pókēna zókɔ, ama a zĩkerinɔ dasiro. À wé ke Buradea de à zĩkerinɔ gbarɛ ò a pókɛke.

³ À da zén. Mateni á zĩ lán sãne bòrɔnɔ bà lewannanɔ tème!

⁴ Ásun ɔgɔsɔnɔ séro ke bòkɔlokona ke kyatenɔ. Ásun ze zén à fɔ kpá gbēkearo.

⁵ Ɔn kū a gēn pínki à pi gĩa Luda ɔn pì gba aafia.

⁶ Tó aafiade kú gwe, á fɔ aafiade ni gɔne. Tó à kú gwe sɔro, ani era à suáwame.

⁷ Àgɔ kú ɔn pìi gūn, à pómīna ke póble kú ò kpàáwa ble, zaakū zĩkerii kà à a láada le. Ásungɔ kipaki lilin kero.

⁸ Wēte kū a gēn akū ò á sí, à pókū ò sùoáre ble.

⁹ À wēte pì gyārenɔ werekɔa, à o gbēnɔne kpata kū à bò Luda kĩnaa kà kãni kũwo.

¹⁰ Tó a gē wēte gūn, tó odi á sí sɔro, à bote gānulea à pi:

¹¹ Bee á wēte lukutē kū à kpà ó gbála se, o wàra á tona kū Ludaoo sèda ũ. Àgɔ dɔ sãnsãn kū kpata kū à bò Luda kĩnaa kà kãni.

¹² Maten oáre, yãkpatekegɔrɔ zĩ wétamma kū Sɔɔmudenɔ ni le nigɔ sãna de wētepidenɔ póla.

¹³ Waiyoo Krazidenɔ! Waiyoo Betesaidadenɔ! Tó ma daboyã kū ma kè á ténɔ kè Taya kū Sidɔ yã, de wētepidenɔ uta kasanɔ dàda, ò vùte tuburaa à gii kè nèselitena sèda ũ.

14 Yākpatεke-gɔrɔ zĩ á wétāmma nigɔ de Tayadenɔ kũ Sidɔdenɔ pɔla.

15 Á Kapenamudenɔ sɔ, áni gbã à zɔ Ludaan yá? Oni ɔ sɔái ari gyāwān.

16 Akũ Yesu pì a ìbanɔne: Gbẽ kũ à á yã mà ma yã màme. Gbẽ kũ à giài gìmaime. Gbẽ kũ à gimai sɔ, ade gì gbẽ kũ à ma zĩime.

17 Gbẽnɔn baaakɔ akuri awεεpla pìnɔ gèe, akũ ò èra ò sù kũ pɔnnao ò pì: Dikiri, bee tãnanɔ mì nàtewere n tó yái.

18 Yesu pìine: Ma Setan è à lète bona ludambe lán legūpinaa bà.

19 Ma á gbá zé à táa o mlènɔ kũ fínɔ kũ á ibere gbāna pínkina, póke ni á kīnnao.

20 Bee kũ abireo ásun pɔnna ke kũ mì kũ tãnanɔ dì natéareoro. À pɔnna ke kũ á tó kú takadan ludambe yái.

21 Zĩ birea Luda Nini Yesu pɔ kè nna manamana à pì: Baa, musu kũ zĩteo Dikiri, ma n sáabu kè, kũ n yã bireno ùte yãdōrinɔne kũ òndōrinɔ n boo kyódōrisarinɔne. Leme, Baa, zaakũ n poyenyĩnaame.

22 Ma De pɔ sīnda pínki nàmenne ma ɔĩ. Gbẽke Luda Né dōro, tó adi ke De Luda baasiro. Gbẽke De Luda dōro, tó adi ke a Né kũ gbẽ kũ Né pì yei à mɔ́nneɔ baasiro.

23 Akũ Yesu are dò a ìbanɔa ntēne, à pìine: Arubarikadenome á ũ pó kũ áten e kũ wéo yái.

24 Maten oáre, annabinɔ kũ kīnanɔn kun yã dasi, ò ye ò pó kũ áten enɔ e, odi ero, ò ye ò yã kũ áten manɔ ma, odi maro.

Samaria būsū gbẽ mana

25 Dokadõri ke fùte de à Yesu yõ à gwa à pì: Danneri, deran mani ke nà mà wèndi kù àdi lákaro lee?

26 Yesu pìne: Deran ò kè doka takadan nàa? N a kyó kè n mà deramεε?

27 Gbē pìi wèa à pì: Ñgõ ye Dikiri n Ludai kù nèseεo mèn do kù n ninio pínki kù n laasunnwo pínki n gbãna lén, n swè gõ kúa, abire gbera ñgõ ye n gbèdakei lán n zīda wèndii bà.

28 Yesu pìne: N we mana. Ñgõ ke ε, ñnigõ kun.

29 Gbē pìi ye à yã nna kpá a zīdaa, akū à Yesu là à pì: Dín ma gbèdake ũu?

30 Akū Yesu pìne: Gbēke mé à bò Yurusalemu àten gé Yeriko, akū kpāni kāsaranõ zé zõne. Ò a pókasanõ sia, ò a gbè búgubugu ari à kà gana. Akū ò a tòn ò gè zéla.

31 À sù à lè sa'ori ke zé dokõnõ pìi sè. Kù à a è, akū à pāne à gète.

32 Lemε do kù Levi buri ke kà gu pìn, à a è, akū à pāne à gète.

33 Ama Samaria bùsu gbēke té zé pìn. Kù à sù à a è, akū à kènε wènda.

34 À nài, à εze màma gu kù à kinnanõa kù nísio kù sèwεo, à pó yiyia. Akū à a sè à dì a zaaki kpε, à gèε kãao nibõnõ kipakia, gu kù à a gwàn.

35 Kù gu dè, akū à andurufu õgõ bò mèn pla à kpà kipakide pìia à pì: Ñ a gwamεε. Tó n õgõ dè de adila a musu, mani fīna bonne, tó ma su.

36 Tõ! Gbēnõn aakõ pìnõ té dín nten da gbē kù kpānino dàale pì gbèdake ũu?

³⁷ Dokadõrii pìi wèa à pì: Gbē kū à a wēnda dõmε. Akū Yesu pìnε: Ñ gé ñ kε lε se.

Yesu kunna Maata kū Mariamao bea

³⁸ Gɔɔ kū Yesu kū a ìbanɔn té zén, ò kà wēte gūn, akū nɔgbē kū òdi pinε Maata Yesu sị a bea.

³⁹ À dakūna vī, òdi a sísi Mariama, à vùte Dikiri gbá sare, àteni a yā ma.

⁴⁰ Kīni zī kè Maataa dasi, akū à sù Yesu kīnaa à pì: Dikiri, kū ma dakūna ma to zī gūn mado, adi kenne yāke ũroo? Ñ onε à kpámai.

⁴¹ Akū Dikiri wèa à pì: Maata, Maata, nten damu kε dasi, nten wari dɔ n zīdaa kū yānɔo dasi.

⁴² Yā mèn do mé à zé vī. Mariama baka mana sè, oni síaro.

11

Aduakεnaa

(Mat 6:9-15, 7:7-11)

¹ Zīkea Yesu ten adua ke gukea. Kū à làka, a ìba ke pìnε: Dikiri, ñ aduakεnaa dadawεε, lákū Yahaya dà a ìbanɔne nà.

² Akū à pìnε: Tó átεn adua ke, àgõ pi: Baa, ñ tó ògõ dõ kū n tó adona.

Ñ tó kpata kū à bò n kīnaa bo gupuraa.

³ Ñ ó gba pó kū ónigõ ble lákū gu digõ dɔ nà.

⁴ Ñ ó durunnanɔ kēwá, zaakū odì kē gbē kū ò durunna kèwεrenɔne í pínki.

Ñsun tó ò fu yõogwanaaaro.

⁵ Akū à pìnε: Ò pì á gbēke mé à gbēnna vī, akū à gèε a kīnaa lizāndo à pìnε: Ma su n kīnaame, ñ burodi sākāmεne mèn aakõ.

⁶ Nibɔɔ kípama tera dí, má póke vī mà kpáaro.

7 Akū a gbēnna pìi wèa zaa kpé gūn à pì: Nsun wari dōmaro, ma gbàa tà kò. Ma gē kpén kū ma nénò, mani fō mà fute mà pòke kpámmaro.

8 Maten oáre, bee tó adi fute à kpàa gbēnnake yáiro, ani fute à pò kū à yei kpáa, kū à zèi dāndān yāi.

9 Makū sō maten oáre, à wé ke, Luda ni kpááwa. À wete, áni le. À gbà lé, Luda ni wéáre.

10 Zaakū gbē kū à wé kèen òdi kpáa, gbē kū à wète sō àdi le, gbē kū à gbàa lèen oni wēne.

11 Ákōnò kū á nénò vī, tó á né kpò wé kèáwa, á dí mé ani mlè sé à kpáaa?

12 Ke tó à né konegbīni wé kèáwa, á dí mé ani fí sé à kpáaa?

13 Bee kū á vāniko á pò mana kpana á nénò a dō. Oni á De kū à kú musu Nini kpana gbē kū ò wé kèanò a pò o dō yá?

Tānagona gbēnò

(Mat 12:22-30, 43-45, Maa 3:20-27)

14 Yesu ten tāna sāto kpáturuku go gbēa. Kū tāna pìi gò, sāto pìi nà yá'onaaa, akū yā pìi bò pari sare.

15 Akū ní gbēkenò pì: Àdi tāna gońma kū tānanò kína Belezebubu gbānaome.

16 Akū gbē pāndenò a yò ò gwà, ò a gbèka à sèeda ke keńne kū Luda gbānao.

17 Kū Yesu ní laasun dō, akū à pìńne: Kpata kū a gbēnò ibere sè kū kō ni kakate. On kū a gbēnò ibere sè kū kō ni gō bezī ūme.

18 Tó Setan ibere sè kū a gbēnò, deran a kpata ni gí kee? Ma ò le kū áten pì madi tāna gońma kū Belezebubu gbānao yáime.

19 Tó Belezebubu gbānan madì tāna goom̃ma, á gbēno dì gom̃ma kũ dí gbānaom̃e? Lem̃e á zīda gbēno á éke bò le.

20 Tó ma tānagom̃mana bi Luda ɔgbem̃e, àgõ dõ kũ kína kũ Luda kàa sù à á lén gwe.

21 Tó gõsa gbāna zikabono kũna àteni a ɔn dākpaõ, a aruzekeno digõ aafiaam̃e.

22 Ama tó gbē kũ a gbāna deala sù à gèi à gbāna m̃ne, ani a gõkebo kũ à a náani vīno sète, ani a aruzeke kpaateteñe.

23 Gbē kũ à kũ kũmaoro bò ma kpe. Gbē kũ àdi pò kakara kũmaoro dì fākõam̃e.

24 Tó ò tāna gò gbēa, àdigõ likara zõ gukorin àgõ vuteki wet̃e. Tó adi lero, akũ àdi pi: Mani era mà tá ma be zīam̃e.

25 Tó à kà gwe, àdi le à warana swáswa zéazea,

26 akũ àdi gé tāna kũ ñ pásī dealano sète mèn suppla à su kũñwo, òdi gē ò vuten. Lem̃e ade gwena kpekpe vāni digõ de a káakupola.

Arubarika yā

27 Kũ Yesu ten o le, ɔgbē ke pùtā zàa gūn à pi: Nɔgbē kũ à ñ i à yõ kpamma arubarika vī.

28 Akũ Yesu pi: Oi! Arubarikadenon gbē kũ ò Luda yā mà ò kũnana ũ.

Sèda gbekana Yesua

(Mat 12:38-42)

29 Kũ pari ten kara, akũ Yesu pi: Gbāragbēnon zara. Òdi sèda gbekama, ama mani sèda ke keñnero, sé Inusa pò.

30 Lákũ Inusa de sèda ũ Niñevadenone nà, len Bisāsiri Né nigõ de sèda ũ gbāragbēnone le.

31 Yákpatekegɔɔ zĩ gènɔmidɔki kpa saraunia ni vu à yā dí gbāragbēnɔa, zaakū à bò zaa andunia léa, à sù Sulemanu ɔ̀ndɔyā ma, akū gbē kū à de Sulemanula kú la sà.

32 Yákpatekegɔɔ zĩ Ninɛvadenɔ ni fute ò yā da gbāragbēnɔla, zaakū kū Ninɛvadenɔ Inusa waazi mà ò nèsɛɛ líte, akū gbē kū à zɔ̀kɔ de Inusala kú la sà.

Wéme m̀è fitila ũ
(*Mat 5:15, 6:22-23*)

33 Òdi fitila na ò dite gukpado ke ò gbaka kútearo. Òdi di a dibɔɔ musume, de gbē kū òten gēnɔ gupura e yāi.

34 N wéme n m̀è fitila ũ. Tó n wé aafia, n m̀è pínki nigɔ̀ gupura ũ. Tó n wé gbānaro sɔ̀, n m̀è pínki nigɔ̀ gusira ũ.

35 Abire yā mé à tò, n laakari ke, de gupura kū nten da n̄ vī súngɔ de gusira ũro.

36 Tó n m̀è pínki gupura vī, a ke kú gusira gūnlo, anigɔ̀ gu pura kū swáswa lándɔ̀ fitila'i dɔ̀mma bà.

Yesu ludayādannerinɔ kú Farisinɔ bobona n̄ dàn
(*Mat 23:1-36, Maa 12:38-40, Luk 20:45-47*)

37 Kū Dikiri yā ò à làka, akū Farisi ke a s̀isi à m̀ó à p̀ó ble k̄āao, akū à g̀è à v̀ute.

38 Kū Farisi p̀iè è adi ɔ da ín gbasa ò p̀ó blero, à bò a sare.

39 Akū Dikiri p̀ine: Ákɔ̀nɔ Farisinɔ adì gbāsī bo tokonɔ kpe kū tanɔ, ama wākū kū yāvānikenaao mé à á nèsɛɛ pà.

40 Ỳɔ̀nkɔnɔ! Luda kū à p̀ó kpe k̀è mé à a gūn k̀è seroo?

41 À pò kù à kú á tanò gūn dā wēndadenone, á ta pìno ni gōáre gbāsī sari.

42 Waiyoo ákōno Farisino! Adì tofenò tokotedo kù kpè'akāo kù dò pónò pínki kuride kpá Ludaa, akū adì pā kpá yāzedei kù yena Ludaiio. Yā birenò mé à de àgō kūna pākpana a kparano sari.

43 Waiyoo ákōno Farisino! Adigō ye à vute aduakekpe vuteki mananon, adigō ye ògō fò kpákpaáwa etenon.

44 Waiyoo ákōno! Á de lán mira kù òdigō taa oa a yādōnaa sari bàme.

45 Akū dokadōri ke pìne: Danneri, tó n ò le, nteni ó sōsōme se.

46 Yesu pì: Waiyoo ákōno dokadōrinò sō! Adì gbēno da asosena zī'ūn, akū adì ò daríma kù a senaoro, bee onee. Waiyoo ákōno!

47 Adì pò bo annabi kù á dizino n dedeno miranoo n yā dōngu yāi.

48 Lemε a si kù a ze kù á dizino yākenanome. Ò annabinò dede, akū adì pò bo n miranoo.

49 Abire yāi Luda wézē gūn à pì, áni annabinò kù zìrinò zīáwa. Áni n gbēkenò dede, áni wé tā n gbēkenoo.

50 Lemε annabi kù ò n dede zaa andunia naanagoro ari gbāranò yā ni wí teradenò musu le,

51 sena zaa Habila dena ari à gēe pé Zakari kù ò a dè sa'oki kù Luda kpéo daguraa. Ee, maten oáre, yā birenò pínki ni wí teradenò musume.

52 Waiyoo ákōno dokadōrinò! A dōnaa gbà mōne wòto. Ádi gē a gūnlo, akū a kpa gbē kù ò ye ò gē a gūnnone.

⁵³ Kū Yesu bò gwe, ludayādannerinɔ kū Farisinɔ nàkaraa gbāngbān, òtɛn yā lalaa dasi,

⁵⁴ òtɛni a kpàkpa, de ò a kū yā kū àtɛn o gūn.

12

Laakarikɛna Farisinɔ manafikii

(Mat 10:26-27)

¹ Gɔɔ birea gbɛnɔ kàkarai, ò n lé dɔro, ari òtɛn gèɛ pétépetekɔa, akū à yā ò a ìbanɔne gĩa à pì: À laakari kɛ Farisinɔ lùbenɛɛi. Àkūmɛ n manafiki ũ.

² Póke kun utena kū ani bo gupuraa. Asiriyā ke kun kū oni gí dɔiro.

³ Lɛmɛ dɔ yā kū a ò gusiran, oni ma gupuraa, asiriyā kū a ò kɔ sān kpé tú, oni a kpàkpa kɛ gānu arɛ.

Zɛna kū Yesuo gbɛnɔ arɛ

(Mat 10:19-20, 28-33, 12:32)

⁴ Ma gbɛnnanɔ, matɛn oárɛ, gbɛ kū oni mɛ kakatɛ a gbera oni fɔ ò yāke kɛárɛ doronɔ, àsun vīna kɛñnɛro.

⁵ Mani gbɛ kū à de à vīna kɛnɛ oárɛ. À vīna kɛ Ludanɛ kū à gbāna vī à á zu té gūn mɛkaatenaa gbera. Ee, matɛn oárɛ, à vīna kɛnɛ.

⁶ Òdi bāntoro mèn sɔɔro yía kɔbɔ plaroo? Ama bee n ke yā dì sā Ludanlo.

⁷ Bee á mīkānɔ, à a lé dɔ. Ásun vīna kero, á bèɛɛ de bāntoro dasinɔla.

⁸ Matɛn oárɛ, gbɛ kū à zè kūmao gbɛnɔ arɛ, Bisāsiri Né ni zɛ kāao Luda malaikanɔ arɛ.

⁹ Gbɛ kū à ledi kpàmai gbɛnɔ arɛ sɔ, mani ledi kpái Luda malaikanɔ arɛ.

¹⁰ Tó gbɛ Bisāsiri Né vāni bò, Luda ni a kɛ. Ama tó gbɛ Luda Nini tó vāni sì, ani kɛnɛro.

¹¹ Tó òten gé kãáo yãkpatekɛkia aduakɛkpɛn ke kɪnanɔ kũ gbãnadɛnɔ arɛ, àsun á zĩda bona damu kɛro ke yã kũ áni o,

¹² zaakũ Luda Nini mé ani yã kũ à de à o daáɛ zĩ birea.

Ɔɔde

(Mat 6:19-34)

¹³ Zàa gũn gbẽke pì Yesunɛ: Dannɛri, ò o ma vɪninɛ à ma baka kpáma ó túbi gũn.

¹⁴ Akũ à wèa à pì: Ma gbẽ, dí mé à ma ditɛ á yãkpatekɛri ke á yãgɔgɔri ũu?

¹⁵ Akũ à pì gbɛnɔnɛ: Àgɔ á zĩda kũna dɔ. À laakari ke pɔ sɪnda pínki aniapãšĩkɛnaai, zaakũ aruzɛke bi bisãsiri wèndinlo, bee tó à fɔ̀ àgɔ didikɔa dia.

¹⁶ Akũ à yã lèkɔańne à pì: Ɔɔde mé à kun a bura pɔble kènɛ manamana,

¹⁷ akũ à laasun lè à pì: Bón mani kɛɛ? Má pɔwɛkaki vĩro.

¹⁸ Akũ à pì: Yã kũ mani ken dí: Mani ma pɔkatekinɔ gboro, mani a zɔkɔnɔ bo, mani ma pɔwe kán pínki kũ ma aruzɛkɛnɔ.

¹⁹ Mani pi ma zĩdane: Gbẽ, n gĩnake ń pɔ mana vĩ zɔkɔ, kũ ani ká kũnwo wè ùgbangbaa? Ñ kámma bo, ñ pɔ ble, ñ í mi, ñ pɔnna ke.

²⁰ Akũ Luda pìnɛ: Yɔnkɔ, gwãaniala mani n wèndi gbekamma. Soru kũ n kè ni gɔ dí pɔ ũmɛɛ?

²¹ Lemɛ gbẽ kũ à aruzɛke tɔ̀kɔai, ama à de ɔɔde ũ Ludanero yã de lɛ.

Ludanaanikɛnaa

(Mat 6:19-21, 25-34)

22 Akū à pì a ìbanṛṛṅ: Abire yāi maten oáre, àsun á wèndi damu à pi bón óni blero, àsun á mè damu ke à pi bón óni daro.

23 Wèndi de póbblela. Mè de pókasala.

24 À kākāannanṅ gwa. Òdi pò t̄ro, òdi pò kēro, ò d̄ ke gbàsṅ vīro, bee kū abireo Luda dì n̄ gwa. Á bèere vī manamana de bānṅla fá!

25 Á té, dí mé ani f̄ à a wèndi gbàna kara, bee ḡro do, a damukena gūnn?

26 Tó áni yā f̄iti dí f̄ro, b̄yāi át̄en yā kparanṅ damu kee?

27 À lāvunṅ gwa s̄en lākū ò de nà. Òdi zī kero, òdi buu t̄ro, ama maten oáre bee Sulemanu kū a aruzek̄e, adi uta da a mana kà n̄ ke ūro.

28 S̄ela kū à kun gbāra ani té kū zia, lākū Luda dì pò nai le nà, oni ák̄ṅ ludanaanik̄ianadenṅ pò o d̄ yá?

29 Ásun tó pò kū áni ble ke pò kū áni mi yā doáre arero. Ásun a damu kero.

30 Andunia dí burinṅ pò p̄nṅ p̄nki yā dì d̄ṅne are, á De s̄ à d̄ kū pò p̄nṅ k̄ s̄i k̄áo.

31 À tó kpata kū à b̄ò a k̄inaa yā doáre are, ani pò p̄nṅ karaáre.

32 Ma kp̄asa f̄iti gb̄enṅ, àsun v̄ina kero, zaakū á De p̄yenȳinaame à á kp̄á kpataa p̄n.

33 À pò kū á v̄inṅ yá, à takasidenṅ gba a ṅṅ. À ṅṅs̄ṅ kū àdi zī k̄uro z̄, ludambe aruzek̄e kū àdi lākaro k̄áki ū, kū kp̄ani dì nairo, k̄k̄o s̄ àdi a yakaro.

34 Zaakū gu kū á aruzek̄e kún, gwen á laakari niḡ kun se.

Zīkeri náanide laakaride
(Mat 24:45-51)

35 Àgõ kú soru gūn, à tó á fitila gõ nana.

36 Àgõ de lán gbē kū òteni n̄ dikiri suna dā à su kū n̄se p̄nnak̄enaao bà, de ḡr̄o kū à sù à gbàa lè, oni zé wēne ḡn̄o.

37 Arubarikaden̄on zīkeri kū n̄ dikiri ni n̄ le bēne a suḡr̄oan̄o ũ. Yāpuran maten oáre, dikirii p̄i ni a p̄n̄o keke à yī, ani n̄ vute, ani p̄oble kakarañne.

38 Bee tó à sù lizāndo ke k̄nk̄ok̄nk̄o, tó à n̄ lé le, arubarikaden̄ome á ũ.

39 Àgõ yā dí d̄s. Tó bede ḡr̄o zaka kū kpāni ni suawa d̄s yā, de ani tó à a kpé f̄ro.

40 Ák̄n̄o s̄s, àgõ kú kū soruo, zaakū Bisāsiri Né ni su ḡr̄o zaka kū á wé d̄iro.

41 Pita p̄i: Dikiri, ó yāin n yā p̄i lēk̄ōa yá, ke gbē s̄inda p̄inki yāime?

42 Dikiri p̄i: Dín begwari náanide laakaride kū a dikiri d̄i a zīkerin̄o nane a oī, à p̄oble kpámma a ḡr̄oa ũu?

43 Arubarikaden̄on zīkeri kū a dikiri a lè, àten ke le a suḡr̄oa ũ.

44 Yāpuran maten oáre, ani a aruzeke s̄inda p̄inki nane a oīme.

45 Ama tó zīkerii p̄i p̄i a n̄esee gūn, a dikiri suna ten gi ke s̄s, akū à nà a zīkeri daken̄o gbēgbēnaaa, ḡgbēn̄o kū n̄gbēn̄o, àten s̄ankara p̄o ble, àten wēde ke,

46 a dikiri ni su ḡr̄o kū a wé d̄iroame, ḡr̄o zaka kū à d̄roa, ani a z̄z̄k̄ōre à a baka da kū kifirin̄o.

47 Zīkeri kū à a dikiri p̄yenyīna d̄s, akū adi soru ke à a p̄yeyinaa k̄ero, oni a gbē búgubugu.

48 Zīkeri kũ à a dikiri poyenyīna dōro, akũ à yā kũ à de ò a gbě kè s̄s̄, oni a gbě fítimε. Gbě kũ Luda a gbà zōk̄s̄ Luda ni wetea zōk̄s̄. Gbě kũ Luda pó nàne a oĩ zōk̄s̄, ani gbεkaa deńla.

Kēkēkōana Yesu yāi

(Mat 10:34-36)

49 Tén ma su na anduniaa, mádi gii té pì gō kũ se teraro.

50 Má wétamma vī kũ mani gēn. Má kú laasun zōk̄s̄ gūn ari à gé lákao.

51 Áten da ma su de gbēn̄ gō nna kũ kōo andunia gūnn yá? Oi! Maten oáre, kēkēkōana yāin ma su.

52 Zaa tera ɔn kũ gbēn̄n̄ s̄ɔɔron̄n̄ kún, oni kō kpaatete. Gbēn̄n̄ aak̄n̄n̄ ni bo gbēn̄n̄ plan̄n̄ kpe, gbēn̄n̄ plan̄n̄ ni bo gbēn̄n̄ aak̄n̄n̄ kpe.

53 De ni bo a négōgbē kpe, négōgbē ni bo a de kpe. Da ni bo a nén̄n̄gbē kpe, nén̄n̄gbē ni bo a da kpe. Zā da ni bo n̄ɔzāre kpe, n̄ɔzāre ni bo a zā da kpe.

Gɔɔ díkīna yáasi dōnaa

(Mat 6:2-3)

54 Yesu pì gbēn̄n̄: Tó a è legū ten sisi ifālete kpa, áni pi gōn̄, legū ni ma, akũ àdi ke le.

55 Tó a è ɪa ten bo gèn̄mid̄ki kpa, áni pi, gu ni wā, akūs̄ àdi wā.

56 Manafikiden̄! Á zīte kũ musuo wé dōk̄s̄i, akũ á gɔɔ dí yáasi dō s̄ro bi?

Gaafara weteana

(Mat 5:25-26)

57 Bóyāi á yākena a zéa dō á zīdaaroo?

58 Tó n ibere ten gé kúnwo yākpatekēkia, ñ kokari ke de à gaafara kenne zaa zén, de àsun n gáte à gé kúnwo yākpatekeri kīnaaro yāi. Tó nídi ke lero,

yákpatekerii pì ni n kpá dogariia, dogari ni n da kpésiran.

⁵⁹Maten onne, ñni bo gwero ari n gé fīna boo pínki. Bee kòbò ni gǔ ténýĩro.

13

Nèselitena ke ga

¹ Goro birea gbēkeno sù ò Galili gbē kū Pilati n dede à n aru yàkate kū n sa'obo aruono yā ò Yesune.

² Akū Yesu pìnnē: Kū Galili gbē pìno ga de le, áten da n durunna de Galili gbē kparano pólán yá?

³ Oi! Maten oáre, tó ádi nèse litero, á pínki ni ga lán n bàmē.

⁴ Gbēnono baro plansari kū Siloamu kpédidikōanaa gbòro à sirmma ò gaganō sǔ, áten da n taari de gbē kpara kū ò kú Yurusalemuno pólán yá?

⁵ Oi! Maten oáre, tó ádi nèse litero, á pínki áni ga lán n bàmē.

⁶ Akū à yā dí lèkōañne à pì: Gbēke mé à kaka lí bà a swadakoo gūn, akū à gèe a né wete adi ero.

⁷ Akū à pì a zīkeriine: Ñ gwa, a wè aakōden dí, kū madì su né wete kaka lí pìia mádi ero. Ñ a zǔ, óni tó à gu sí pān yá?

⁸ Akū zīkerii pìi pìne: Baa, n tó ari ziki do. Mani gu bi mà likai mà taaki káne.

⁹ Ani gí né i zikiro. Tó adi né iro sà, mani a zǔ mà ne.

Nogbē kōnde werekōanaa

¹⁰ Kámmabogoro zī Yesu ten yā dañne aduakekpen.

11 Nɔgbɛ ke kú gwe, tãna a kɔ̀nɔ kù à kà wɛ̀ baro plansari. Àdigɔ kokonamɛ, àdi fɔ̀ à a zĩda poro bee fĩtiro.

12 Kū Yesu a è, akū à a sìsi à pì: Nɔgbɛ, n kɔ̀nɔke gòmma.

13 Akū à ɔ̀ nàa. Zaa gwe gɔ̀nɔ à pòro, akū à Luda sáabu kpà.

14 Akū aduakɛkpe gbɛ zɔ̀kɔ̀ pɔ̀ fɛ̀, kū Yesu a wèrɛkɔ̀a kámmabogɔ̀ɔ̀ zĩ yãĩ, akū à fùtɛ̀ à pì gbɛ̀nɔ̀nɛ̀: Gɔ̀ɔ̀ suddo mé à kun kū òdi zĩ ken. Àgɔ̀ su ò á wèrɛkɔ̀a gɔ̀ɔ̀ abirenɔ̀a, ama kámmabogɔ̀ɔ̀ zĩ baasi.

15 Akū Dikiri wèa à pì: Manafikidenɔ̀! Kámmabogɔ̀ɔ̀ zĩ á baadi dì a zù ke zaaki poro a bàɔ̀kia à gɛ̀ í kpáaroo?

16 Ibrahĩ buri nɔgbɛ díkĩna sɔ̀, Setan a yĩ wɛ̀ baro plansarimɛ. A bàa pìi poronaa kámmabogɔ̀ɔ̀ zĩ zé vĩroo?

17 Kū à ò ɛ̀, akū wé'i a iberenɔ̀ kù ñ pínki, ama gbɛ̀nɔ̀ pɔ̀ kè nna daboyã kū àten kenɔ̀a pínki.

*Yálekɔ̀ana kú musadi wéó
(Mat 13:31-32, Maa 4:30-32)*

18 Akū Yesu pì: Bón kpata kú à bò Luda kĩnaa bòkɔ̀aoo? Bón mani kpákūsũoo?

19 À de lán musadi wé bà, akū gbɛ̀ sè à tɔ̀ a karaa gũn. Kū à bùtɛ̀, à kè lí ũ, akū bãnɔ̀ sù ò didi a gã̀nɔ̀a.

*Yálekɔ̀ana kú lùbɛ̀nɛ̀ɛ̀o
(Mat 13:33)*

20 Akū à pì dɔ̀: Bón mani kpata kú à bò Luda kĩnaa kpákūsũoo?

21 À de lán lùbɛɛ kũ nɔgbɛ sɛ̀ à kà flawa zaka lé aakɔ̄ gũn, à yàkatɛ pínki bà.

Zéle kpakoto

(Mat 7:13-14, 21-23)

22 Gɔɔ kũ Yesu ten gé Yurusalemu, àten gẽ wɛ̀tenɔ̄ kũ lakutunɔ̄la, àten yã dańɛ,

23 akũ ò a là ò pi: Baa, ase gbɛ̄ kũ oni surabana lenɔ̄n dasiroo? Akũ Yesu pì gbɛ̀nɔ̄ɛ:

24 À kokari ke à gẽ zéle kpakoto gũn. Maten oáɛ, gbɛ̀nɔ̄ ni wɛ̀tɛ ò gɛ̀n dasi, ama oni f̄sro.

25 Tó bedɛ fùtɛ à zé tàta à làka, tó a ḡs bàai, akũ àten gbà lé, àten pi: Baa, ò zé wɛ̀wɛɛ, ani oáɛ, á á d̄s gukearo.

26 Abire gbera tó a pìɛ à pó blè kãáo, à í m̀i kãáo, à yã dàńɛ á be gãnulɛa,

27 ani oáɛ á á d̄s gukearo. À goala á yãvãnikerinɔ̄ á pínki.

28 Tó a Ibrahim kũ Isaakuo kũ Yakubuo kũ annabinɔ̄ è pínki kpata kũ à bò Luda kĩnaa gũn, akũ ò á zú bàai, gwen áni ɔ̄ dɔ̄n, à ɔ̄ di á m̀ia.

29 Gbɛ̀nɔ̄ ni bo ifãboki kpa kũ ifãletɛ kpao kũ gugbãnduruo kũ gɛ̀nɔ̄midɔ̄kio, oni su pó ble kpata kũ à bò Luda kĩnaa gũn.

30 Len gbɛ̄ kpɛdenɔ̄ niḡs gbɛ̄ káakunɔ̄ ũ le, gbɛ̄ káakunɔ̄ niḡs gbɛ̄ kpɛdenɔ̄ ũ.

Yurusalemu yã

(Mat 23:37-39)

31 Gɔɔ birea ḡs̄nɔ̄ Farisi kenɔ̄ sù Yesu kĩnaa ò pìɛ: Ñ fute gu dín, zaakũ Herɔ̄du ye à n demɛ.

³² Akū à pìñne: À gé o flē pìine, maten tãnanɔ gońma, maten gyãrenɔ werekɔa gbãra kū ziao, a ɔɔɔ aakɔde zĩ sɔ mani ma zĩ papa.

³³ Bee kū abireo séto mà gé are gbãra kū ziao kū ziandoo, zaakū adi kū annabi ga gukearo, sé Yurusalemu.

³⁴ Yurusalemudenɔ, Yurusalemudenɔ! Adì annabinɔ dede, adì gbē kū Luda n zĩáwanɔ pápa kū gbèe, à n dede. Madìgɔ ye mà á kakaramai gèn baaakɔ, lákū ko dì dèmbere kú a nénla nãme, ama adì weiro.

³⁵ Luda ni á kpé toáre bezĩ ũme sà. Maten oáre, áni ma e doro arí à pi, arubarikaden gbē kū àten su kū Dikiri tóo ũ.

14

Yesu kunna Farisi ke bea

¹ Kámmabogɔɔ ke zĩ Yesu gèe pó ble Farisinɔ gbē zɔkɔ ke bea, akū gbē kū ò kú gwenɔ teni a kpákpa.

² Kákagyãkeri ke kú Yesu are gwe.

³ Akū Yesu dokadɔrinɔ kū Farisinɔ là à pì: Òdi gbē werekɔa kámmabogɔɔ zĩ yá ke òdi werekɔaro?

⁴ Akū ò gɔ yĩtena kítikiti. Akū Yesu gyãre pì kù, à a wèrekɔa à a gbàre.

⁵ Akū à n lá à pì: Tó á gbēke né ke zù vĩ à zù lɔgɔn kámmabogɔɔ zĩ, ani a bo gɔnɔroo?

⁶ Odi fɔ ò wèaro.

⁷ Yesu è deran gbē kū ò n sísino ten vuteki mana kū nà, akū à yã lèkɔañne à pì:

⁸ Tó ò n sisi nɔse póblea, òsun vute vuteki mana gúnlo. Tó ò gbē kū à zɔkɔ denla sisi bi!

⁹ Tó á sísirii sù à pìnne: Ñ fute ñ vuteki kpá gbē pìia, ñni fute ñ gé vute kpe kpa kū wé'iomé.

10 Tó ò n sisi, ògõ vute kpe kpa, de tó n sísirii sù, ani pinne: Ma gbenna, ò fute ò su are la. Abirekú ni n ke bèerede ù gbẽ kú á kú lèlèno are.

11 Gbẽ kú àdi a zīda karan Luda ni a busa. Gbẽ kú àdi a zīda busa s̄, Luda ni a kara.

12 Akū Yesu pì a sísirii pìine: Tó nten gbẽno sísi póble fānantē blenaaa ke ɔkɔsi pó, òsun n gbẽnnano sísiro ke n v̄ininɔ kú n dakūnanɔ ke n danenɔ ke n ɔgɔde dakenɔ. Tó n kè lè, oni era ò n sísi me se ò fīna bonne.

13 Tó nten gbẽno sísi póblea, ò takasidenɔ sísi kú k̄nɔdenɔ kú erenɔ kú v̄inanɔ,

14 arubarikadenɔ me á ũ, zaakū ò póke v̄i ò fīna boonnero. Luda mé ani fīna bonne gbẽ manano vugɔɔa.

Yalékōana kú póble dasio
(Mat 22:1-14)

15 Kú gbẽ kú ò kú lèlèno doke yā p̄i mà, akū à p̄i Yesune: Arubarikaden gbẽ kú ani pó ble kú kpata kú à bò Luda kīnaa gbẽno ũ.

16 Yesu p̄ine: Gbẽke mé à ye à póble ke, akū à gbẽno sísi dasidasi.

17 Póblegɔɔ zī à a zīkerii zī à o gbẽ kú à n sísinone ò su, ò pó s̄inda p̄inki soru kè ò làka sà.

18 Akū n̄ baadi ten wete ò n̄ kē. Gbẽ káaku p̄ine: Ma bú lù, mani gé gwa. N yā nna, ò ma kē.

19 Gbẽ pānde p̄i: Ma zù búbabonɔ lù mèn kuri, mani gé n̄ gwa. N yā nna, ò ma kē.

20 Gbẽ pānde p̄i: Ma nɔ sè dufume. A yā mé à tò mani le mà suro.

21 Akū zīkerii p̄i era à tà, à n̄ légb̄e ò a dikiriine. Akū bede p̄i pɔ f̄è, à p̄i a zīkeriine: N̄ gé wete

gūn likalika gānuleaṅo kū zédanṅo, ò takasidenṅo kū kòṅṅdenṅo kū vīnanṅo kū ɛɛɛṅo kakara ò su kūńwo la.

²² Abire gbera zikerii pì sù à pìne: Dikiri, ma yā kū n òo kè, ama vuteki kpé kun.

²³ Akū dikirii pì pì zikerii pìne: Ì gé zénṅo gūn kū zé téreɛṅo pínki, ò gā na gbēṅo à gē, de ma ɔn pa.

²⁴ Maten oáre, gbē kū ma ò sísi pìṅo ke ni lé zō ma póble pìaro.

*Gōna Yesu ìba ũ
(Mat 10:37-38)*

²⁵ Ò té zén kū Yesuo dasidasi, akū à líte à pìne:

²⁶ Tó gbē sù ma kīnaa, akū à ye a dei demala ke a da ke a nanṅo ke a nénṅo ke a vīninṅo ke a dakūnanṅo ke a zīda, ani fō à ke ma ìba ũro.

²⁷ Gbē kū adi a lígbāndurukpana sé àgō téomairo, ade ni fō à ke ma ìba ũro.

²⁸ Tó á gbēke ye à kpédidikōana bo, ani vute gīa à a ɔgṅo dṅo à gwa, tó ani fō à zī pì keroo?

²⁹ Tó adi ke lero, akū à ɛ pète, tó adi fō à a làkaro, gbē kū à è pínki ni a lalandi ke

³⁰ ò pi: Gbē díkīna nà kpébonaaa à fūa à a mì de.

³¹ Ke tó kīna ke ye à gé zī ká kū kīna pāndeo, ani vute gīa à a laasun lé à gwa, tó a soza gā kurinṅo ni fō ò kù kpá soza gā baro kū òten sunṅaroo?

³² Tó à è áni fōro, ani zīrinṅo zī, de ò lédokōnṅo ke na yā gbekaa zaade adi ká kāniro.

³³ Lemε dṅo, tó á gbēke dí ɔ gbarε pó kū à vīnṅo pínkiro, ani fō à ke ma ìba ũro.

³⁴ Wisi bi pó nname, ama tó a í nna tà, deran oni ke nà à gō nna dṅo?

³⁵ À mana zīte ke zùgbōkatekinero, òdi kótεme. Gbē kū à sā vī à yā pì ma.

15

Pó sátenano *(Mat 18:12-14)*

¹ Bε'ogɔsirinɔ kũ durunnakerinɔ ten na Yesui de ò a yā ma n̄ pínki.

² Akũ Farisinɔ kũ ludayádannerinɔ yáketε kà ò pì: Gbē díkĩna dì durunnakerinɔ sí à pó ble kũnwo lεεε.

³ Akũ Yesu yā díkĩna lèkɔañne à pì:

⁴ Ò pì á gbēke sã vī mèn basɔro, akũ a do sãte, àdi a basɔro donsari tó sèn à péte sã kũ à sãte pìii ari à gé leroo?

⁵ Tó à bòa, àdi a sé à da a gǎn kũ pɔnnao

⁶ à táo bε, à a gbēnnano kũ a fárandideno sísi à piñne: À pɔnna ke kũmao. Ma a sã kũ à sãte pìi lè.

⁷ Lεmε dɔ maten oáre, oni pɔnna ke ludambe durunnakeri mèn do kũ à nèseε litε yā musu de gbē mana gbēnon basɔro donsari kũ ò nèselitena ni vīronla.

⁸ Nɔgbē kũ à andurufu ɔgɔwapu vī mèn kuri sɔ bi, tó a mèn do sãte, àdi fitila na à kpé wara, à wete busεbusε ari à gé leroo?

⁹ Tó à bòa, àdi a gbēnnano kũ a fárandideno sísi à piñne: À pɔnna ke kũmao. Ma a andurufu ɔgɔ kũ à sãte pìi lè.

¹⁰ Lεmε dɔ maten oáre, Luda malaikanɔ dì pɔnna ke durunnakeri mèn do kũ à nèseε litε yā musu.

Négɔgbē kũ à sãte

¹¹ Yesu pì dɔ: Gbēke mé à kun à négɔgbēno vī mèn pla.

12 Akū Sabi pì a denε: Baa, ò ma baka kū manigõ vī túbi gūn kpáma. Akū de pì a aruzeke kpàateteńne.

13 Adi ke gɔɔ plaro, akū Sabi a póno nàkõa pínki, à tà bùsu pānden zāzā. Gwen à a aruzeke kàkaten pāpākenaa gūn.

14 Kū à pó kū à vīno dè pínki, akū nà gbāna kà bùsuu pìn, akū à gò kū takasio.

15 À gèε à nà bùsuu pì gbēkei zamalingakeri ũ, akū gbē pì a gbàre a bura à póble kpá alεδεnoa.

16 Àdigõ ye à pó tèke kū alεδεno ten ble ble à kā, ama òdi póke kpáaro.

17 Kū à laakarīi sù à pì: Ma de zamalingakerinon póble vī dińyī, akū maten ga kū nàao la.

18 Mani fute mà tá ma de kīnaa, mani pine: Baa, ma durunna kè Ludane kū məkõnwɔ,

19 mádi ká ò ma sísi n né ũ doro. Ñ ma dite n zamalingakerino do ũ.

20 Akū à fute àten tá a de kīnaa. Kū à té zā àten su, a de pì a è, akū à kène wēnda. À bàa sì à gèε à kùsia, à lé pèa.

21 Akū né pìi pine: Baa, ma durunna kè Ludane kū məkõnwɔ, mádi ká ò ma sísi n né ũ doro.

22 Akū de pìi pì a zīkerinone: À gé likalika, à uta zõkõ mana kū à de a kparanola sé à suo à danε, à tãnka danε, à kyate kpáne.

23 À zùsane bɔɔ mèkpana kū à de, ò só ponnakenaa gūn,

24 zaakū ma né pìi gà à fùtemε. À sàtemε, akū ma a lè. Akū ò nà ponnakenaanaa.

25 Woru sõ à kpé bura. Kū àten su à kà kāni kū beo, akū à bata ũ mà do kū kõkõ kīnio.

²⁶ Akū à zīkerinɔ do sisi, à a là bón òten keε.

²⁷ Akū à wèa à pì: N dakūna mé à sù, akū n de zùsane bòrɔ mèkpana dè, kū à a là aafia yāi.

²⁸ Akū Woru pɔ fě, à gì gě ɔnnyĩ. Kū a de bò, à kúte kènε,

²⁹ akū Woru pì pì a denε: É'e! À kà wè ùgbangba kū maten zī kenne, mádi gí n yāi zikiro, akū bee blèkofīni gokū nídi kpáma mà pɔnna keo kū ma gbēnnanɔoro.

³⁰ Kū n né kū à n aruzεke kàkate karuanɔne pìi sù, n zùsane bòrɔ mèkpanaa dènε.

³¹ Akū a de pìnε: Ma né, ní kú kúmao gɔrɔ sīnda pínki. Pó kú má vī pínki n pómε.

³² À kō sio ò pò ble kú pɔnnaomε, zaakū n dakūna pìi gà à fùte. À sàtemε, akū ò a là.

16

Aruzεke náanisari

¹ Yesu pì a ìbanɔne: Ɔgɔde ke mé à kun à begwarii dìte a zīkerinɔne. Akū ò sù ò kɔrɔmɔtɔ kènε ò pì, àtɛni a aruzεke kakatε.

² Akū à a sisi à pìnε: Yā kū ma mà n musu de deramεε? N yā kū nten ke n begwanaa gūn babamεne. Īni gō de ma begwari ũ doro.

³ Akū begwarii pìi ò a swèε gūn: Ma dikiri teni ma bo zī gūn, mani ke deraa? Akū dí mani fō mà sè waro, akū barakena demεne wé'iyā ũ.

⁴ Má dō yā kū mani ke de gbēnɔ ma dìte ní bea, tó à ma bo zīn.

⁵ Akū à a dikiri fīnadenɔ sisi dodo, à gbē káaku là à pì: Ní ma dikiri fīna kūna ùgbamεε?

⁶ À pì: Nísi gáruwa lé basɔromɛ. Akū begwarii pì pìne: N fīna takadan la. Ñ vute ñ kē bupla akuri likalika.

⁷ Akū à pì gbē pāndenɛ: Mɔkɔn sɔ, n fīna ũgbamɛ? Akū à pì: Ése asasa basɔromɛ. Akū begwarii pì pìne: N fīna takadan la, ñ a kē basiikɔmɛ.

⁸ Akū dikirii pì begwari náanisaride pì sáabu kpà wézé kū à kè yā musu. Zaakū andunia díkīna gbēno wé zēna de gupuradenɔla n kɔ tēne yākenaa gūn.

⁹ Makū sɔ maten oáre, à gbēnnanɔ wete kū andunia aruzekenɔ, de gɔrɔ kū à làkaáwa, Luda ni gbānake kpáái be kū àdi láraro gūn.

¹⁰ Gbē kū à náani vī kū a fítio nigɔ náani vī kū a zɔkɔomɛ se. Gbē kū à náani vī kū a fítioro nigɔ náani vī kū a zɔkɔo sero.

¹¹ Tó adi ke á náani vī kū andunia aruzekero, Luda ni á náani ke kū a yāpuradeo yá?

¹² Tó adi ke á náani vī kū gbē pānde pónɔro, Luda ni a zīda pɔ kpááwa yá?

¹³ Zīkerii dì fɔ à zò ble dikiri mèn planero, zaakū ani zā gbē dogu àgɔ ye gbē doi, ke ani na gbē doa à gbē do gya bo. Áni fɔ àgɔ zò ble Ludanɛ kū ɔgɔ lɛlɛro.

Ɔgɔde kū Lazaruo

¹⁴ Farisinɔ ye ɔgɔi. Kū ò yā pìi mà pínki, akū òten lézuki ke Yesua.

¹⁵ Yesu pínnɛ: Adì yā nna kpá á zīdaa bisāsirinɔ kīnaame, ama Luda á swè dɔ. Yā kū à zɔkɔ bisāsirinɔnen Luda dì a gya bo.

Ɔgɔde kū Lazaruo

(Mat 5:31-32, 11:12-13, Maa 10:11-12)

16 Musa doka kũ annabinɔ takadanɔ kun ari Yahaya ɔɔɔa. Zaa ɔɔɔ kũa òten kpata kũ à bò Luda kĩnaa baaru kpá, akũ gbẽ sĩnda pĩnki ten wete à gẽn kũ gbãnao.

17 Ludambe kũ zĩteo gẽtenaa araga de doka pìi wãnzãn fìti gogonala.

18 Gbẽ kũ à gì a nanɔi à nɔ pãnde sè, ade zina kème. Gbẽ kũ à nɔ kũ ò gii sè sɔ, à zina kèn gwe.

19 Gɔgbẽ ɔɔɔde ke kun àdi pókasa mana ɔɔɔdenɔ da, àdigɔ pɔnna ke nnamanaa gũn ɔɔɔ sĩnda pĩnki.

20 Barakeri kũ òdi pine Lazaru òdigɔ wùtena a be gãnu gũn, bònɔ dɔdɔ a mèea.

21 Àdigɔ pókble kũ àdi léte ɔɔɔde pìi teburu zĩte blena ni de. Gbẽdanɔ mé òdigɔ a bònɔ pìnɔ sãsa.

22 Barakerii pìi gà, akũ malaikanɔ a sè ò tà kãao Ibrahĩ kuru. ɔɔɔde pìi gà se, akũ ò a v̄i.

23 Kunna wétãmma gũn gyãwãn, kũ à wé sè musu, akũ à Ibrahĩ è zà, Lazaru kú a sare.

24 Akũ à lé zùì à pì: Baa Ibrahĩ, ò ma wẽnda gwa, ò Lazaru zĩ à a ɔne zɔ ía, à mó à t̄smene ma nénea, zaakũ maten wãwã ma tévura díkĩna gũmme.

25 Akũ Ibrahĩ pì: Ma né, ò tó nnamana kũ à likanyĩ n wèndigɔɔ yã dɔngu kũ takasi zókɔ kũ Lazaru kèeo. A laakari kpatena la sà, akũ ò kú wãwã gũn.

26 Abire gbera wèè lòkoto kú ó dagura. Tó gbẽ ye à bo la à gé á kĩnaa, ani f̄ro, gbẽke ni f̄ à bo gwe à su ó kĩnaa s̄ro.

27 Akũ ɔɔɔde pìi pì: N yã nna Baa, tó lemme, ò a zĩ ma de bea,

28 zaakũ má dakũnanɔ v̄i gbẽnɔn s̄ɔro. À gé lé darĩma, de òsun su gu wãwãde dí gũnlo.

²⁹ Akū Ibrahī pì: Ò Musa kū annabinɔ takadanɔ vī, ò n̄ yā ma.

³⁰ Akū ɔɔde pìi pì: Oi, Baa Ibrahī! Tó gbēke bò gan à gèè n̄ kīnaa, oni n̄ nèε litε.

³¹ Akū Ibrahī pìnε: Tó odi Musa kū annabinɔ yā maro, bee tó gbēke bò gan, oni a yā síro.

17

Ludanaanikεnaa (Mat 18:6-7, 21-22)

¹ Yesu pì a ìbanɔnε: Yā kū àdi tó gbēnɔ fu dìgɔ sariro, ama waiyoo gbē kū ani bo a kīnaa.

² Anigɔ sàna adenε ò wísilɔgbε zòkɔ dɔ a wakalε, ò a zu sèbεε gūn de à tó né dínɔ do fula.

³ Àgɔ kú kū laakarīio. Tó n gbēndo durunna kè, n̄ gé n̄ a le. Tó à a nèεε litε, n̄ sùru kenε.

⁴ Tó à durunna kènne ɔɔɔ do gèn suppla, akū à èra à pìnne gèn suppla a nèεε litε, n̄ sùru kenε.

⁵ Dikiri zìrinɔ pìnε: Ñ ó ludanaanikεna karawεε.

⁶ Dikiri pì: Bee tó á Luda náani vī fíti lán εfɔ wé bà, áni o síri lí díne à a zīda wo à gé pé sèbεε gūn, ani á yā ma.

⁷ Tó á gbēke zò vī, àtɛn sè wa ke àtɛn sánɔ dā, tó à sù kū burao, a dikiri ni pinε à su à pó ble gònɔn yá?

⁸ Oi, ani pinε à póble keare, à a uta litε, à suare kū póbleo kū pómīnaao, àpii ni gbasa à pó ble, à í mi.

⁹ Òdi zò sáabu kpá, kū à yā kū ò dāneε kè yāin yá?

¹⁰ Lemε ákɔnɔ se, tó a yā kū Luda dàáre kè pínki, à pi: Zònɔn ó ũ, ó zīn o kè.

Kusu gbēnɔn kurinɔ werekɔanaa

11 Kū Yesu ten gé Yurusalemu, àten kure Samaria b̀̀su léa kū Galilio.

12 Kū àten gē lakutu ken, akū gōgbē kusu gbēnɔn kurinɔ dàale. Ò ze dire,

13 ò lé z̀̀i ò p̀̀i: Dikiri Yesu, ǹ̀ ó wēnda gwa.

14 Kū à ǹ̀ é, akū à p̀̀inɛ: À gé à á z̀̀ida m̀̀ sa'orinɔnɛ. Kū òten gé, akū ò wèrekōa.

15 Kū ǹ̀ gbē do è a werekōa, akū à èra à s̀̀, àten Luda sáabu kpá kū kòto gbānao.

16 À ẁ̀te a k̀̀aa Yesu are à f̀̀ kpàa. Gbē dí bi Samaria gbēme.

17 Akū Yesu p̀̀i: Gbēnɔn kurinɔ mé ò wèrekōaroo? Gbēnɔn kēndonɔn kú máa?

18 Ǹ̀ gbēke dí era à s̀̀ Luda sáabu kpáro, sé gbē z̀̀to dí yá?

19 Akū Yesu p̀̀inɛ: Ǹ̀ fute ǹ̀ tá, ma náani kū ǹ̀ kè mé à ǹ̀ werekōa.

Bisāsiri Né sunaa
(Mat 24:23-41)

20 Farisinɔ Yesu là kpata kū à bò Luda kīnaa bona gupuraa, akū à wèmma à p̀̀i: Kpata kū à bò Luda kīnaa dì bo gupuraa ò e kū wéoro.

21 Oni pi à gwa la ke à gwa direro. Kpata kū à bò Luda kīnaa pi kú á té lame.

22 Akū à p̀̀i à ibanɔnɛ: A g̀̀rɔ ten su kū áni Bisāsiri Né sug̀̀rɔ p̀̀inɔ doke ena ni de, áni ero.

23 Oni piáre à kú dire ke à kú la, ama àsun géro, àsun ténýĩro.

24 Lákū legūpinaa dì gupura kū ludambe lé gu dín kū a lé direkũo nà, len anigō de le Bisāsiri Né sug̀̀ra.

25 Séto à wétãmma è manamana gãa, gbãragbẽnɔ ni gí.

26 Lákū à de nà Nuhu gɔɔa, len anigɔ de le se Bisāsiri Né sugɔɔa.

27 Gbẽnɔ ten pɔ ble, òten í mi, òten nɔ sé, òten zã ke ari Nuhu gèè à gè gó'ite gūn, akū í dà anduniala, ò gàga pínki.

28 Leme dɔ Lutu gɔɔa, òten pɔ ble, òten í mi, òten pɔ lú, òten pɔ yía, òten pɔ t̃s̃, òten kpé bobo.

29 Gɔɔ kū Lutu bò Sɔdɔmu, té kū ifántēgbɔɔ kòte bona ludambe, akū ò gàga pínki.

30 Len anigɔ de le gɔɔ kū Bisāsiri Né ni bo gupura.

31 Gɔɔ birea gbē kū à kú a kpé musu sún kipa à gē kpé gūn à pónɔ séte à booro. Len dɔ gbē kū à kpé bura sún era à pɔ sé bero.

32 À tó Lutu nanɔ yã dɔágu.

33 Gbē kū à ye àgɔ a wèndi kúna ni kurai. Gbē kū à gí a wèndiii s̃, ade nigɔ wèndi ṽ.

34 Maten oáre, gwãani birea gbẽnɔn planɔ nigɔ wútena k̃s̃ sare, oni gbē do sé ò gbē do tón.

35 Nɔgbē gbẽnɔn planɔ nigɔ pɔ l̃l̃o gu dokɔna, oni gbē do sé ò gbē do tón.

36 Gɔgbē gbẽnɔn planɔ nigɔ kú bura, Luda ni gbē do sé à gbē do tón.

37 Akū ò a là ò pì: Dikiri, má kpaa? À wèníma à pì: Gu kú gè kún, gwen yumburukunɔ ni k̃ kakaran.

18

Gyaanɔ kú à zè yãkpatekerila

¹ Yesu yã lèk̃s̃ańne de à m̃ńne ògɔ adua ke Ludaa baala'i, òsun kpasaro.

² À pì: Yākpatēkeri ke mé à kú wēte kea, à Luda vīna vīro, àdi gbēke yā daro.

³ Gyaanɔ ke kú wēte pìi gūn, àdigō su a kīnaa gēn baaakō àdi pì: N zε kūmao ma ibεε yā musu.

⁴ Adi wero ari gɔɔ pla. Abire gbera à pì a zīdane: Bee tó má Luda vīna vīro, akūsō madì gbēke yā daro,

⁵ lākū gyaanɔ pì ten wari dɔma nà, mani zε kāao. Tó mádi ke lero, a zemalana lakanaa sari ni ma kpasamε.

⁶ Akū Dikiri pì: À yākpatēkeri vāni yā'ona ma.

⁷ Luda ni zε kū gbē kū à n sē òten wiki léa fānantē kū gwāaninɔoro? Ani mēyīda ke kū weñmanaaon yá?

⁸ Maten oáre, ani zε kūñwomε gōnɔ. Bee kū abireo tó Bisāsiri Né sù, ani a náanikeri e andunia gūn yá?

Farisi kū be'ɔgɔsirii

⁹ Akū à èra à yā dīkīna lèkōa gbē kū òdi n zīda dite mana ò n gya bonɔne.

¹⁰ Gbēnɔn pla kenɔ mé ò gèε adua ke Luda ɔnn, gbē do bi Farisimε, gbē do sō be'ɔgɔsirii.

¹¹ Farisi pì zena, àten adua ke. À pì a swèε gūn: Luda, ma n sáabu kè kū má de lán gbē kparanɔ bàro, dibidibikerinɔ, náanisaridenɔ, zinakerinɔ ke lán be'ɔgɔsiri dí bà.

¹² Madìgō lé yī gɔɔ plapla azuma kū azumaa. Pó kū ma lè pínki madì a kuride bonne.

¹³ Be'ɔgɔsirii pì sō zε dire, adi fō à wé sè à musu gwà sero. À a zīda kèkē à pì: Luda, n sùru ke kūmao, durunnakeriimε ma ũ.

¹⁴ Maten oáre, gōgbē pìi tà a bea Luda yāsinakāao gūmme, adi ke Farisi pìinlo. Zaakū

gbẽ kũ àdi a zĩda kara, Luda ni a busa. Gbẽ kũ àdi a zĩda busa s̄, Luda ni a kara.

Arubarikadana n̄n̄ngu
(*Mat 19:13-15, Maa 10:13-16*)

¹⁵ Òτεν su Yesune kũ n̄ né fítino de à ɔ nam̄ma. Kũ a ìban̄o è ɛ, akũ ò ḡín̄ne.

¹⁶ Akũ Yesu n̄n̄n̄o sisi à p̄i: À tó n̄n̄n̄o su ma k̄ĩnaa, àsun ḡín̄nero, zaakũ n̄ takan̄o p̄n̄n̄ kpata kũ à bò Luda k̄ĩnaa ũ.

¹⁷ Yāpuran maten oáre, gbẽ kũ ani kpata kũ à bò Luda k̄ĩnaa sí lán né f̄iti bàro ni ḡen̄lo.

Aruzekede
(*Mat 19:16-30, Maa 10:17-31*)

¹⁸ Gb̄an̄ade ke s̄u à Yesu là à p̄i: Danneri mana, deran mani ke mà w̄endi kũ àdi láraro lee?

¹⁹ Yesu p̄ine: À k̄è dera n̄ p̄i, má manaa? Gb̄eke manaro, sé Luda ado.

²⁰ N̄ dokan̄o d̄s: N̄sun zina k̄ero, n̄sun gb̄e d̄ero, n̄sun kp̄ani oro, n̄sun yā dí n̄ gb̄edakearo, n̄ḡõ b̄èere lí n̄ de kũ n̄ daone.

²¹ Akũ à p̄ine: Zaa ma né f̄iti ḡɔɔa má yā bireno kũna p̄ínki.

²² Kũ Yesu yā p̄i mà, à p̄ine: Yā m̄en̄ do mé à ḡõn̄ne. N̄ p̄ó kũ n̄ v̄in̄o yía p̄ínki, n̄ a ɔḡo kpá takasiden̄o, ìniḡõ aruzeke v̄i ludambe. Abire ḡbera n̄ m̄ó n̄ t̄emai.

²³ Kũ à yā p̄i mà, a n̄es̄e yàka, zaakũ aruzek̄ez̄k̄õdem̄e.

²⁴ Kũ Yesu a gwà, akũ à p̄i: À z̄i'ũ manamana aruzek̄eden̄e à ḡẽ kpata kũ à bò Luda k̄ĩnaa ḡun̄.

²⁵ Lakumi ḡẽna p̄ɔɔw̄een araga de aruzek̄ede ḡẽna kpata kũ à bò Luda k̄ĩnaa ḡun̄la.

26 Akū gbē kū ò yā pìi mànɔ pì: Tó lεμε, dí mé ani f̄ɔ à surabana lee?

27 Yesu wèríma à pì: Yā kū bisāsiri f̄ua à κε, Luda kīnaa àdi sí κε.

28 Akū Pita pì: O beebɔ pínki tò o tenyĩ.

29 Akū Yesu pìíne: Yāpuran maten oáρε, gbē kū à a be tò ke a nanɔ ke a v̄inɔ ke a dakūnanɔ ke a de ke a da ke a n̄enɔ kpata kū à bò Luda kīnaa yāi,

30 ade ni ερα à abire taka le de yāla dasidasi andunia dí gūn, ani w̄endi kū àdi lákaro le andunia kū àten su gūn.

Yesu ερα à a ga kū a vunaao yā'onaa

(Mat 20:17-19, Maa 10:32-34)

31 Yesu a gb̄enɔn kuri awεεplanɔ kākaraai, akū à p̄íne: Óten gé Yurusalemu. Gwen yā kū annabino k̄è Luda yān Bisāsiri Né musu ni papan pínki sà.

32 Oni a kpá buri pānde gb̄enɔa, oni a fobo, oni a s̄s̄s̄, oni lé'i sua, oni a gbē kū fl̄aao, oni a de,

33 a ḡro aak̄ode zĩ ani fute.

34 Ama a ìbaa p̄ino dí a ke mì d̄oro, zaakū yā p̄i mì utenaíne, ò d̄s̄ yā kū àten oro.

V̄ina barakeri werek̄anaa

(Mat 20:29-34, Maa 10:46-52)

35 Kū Yesu kà k̄ani kū Yerikoo, v̄ina ke vutena zé léa, àten bara κε.

36 Kū à mà gb̄enɔ ten ḡete dasi, akū à n̄ lá à p̄i, b̄on òten κεε.

37 Akū ò p̄ine, Yesu Nazera mé àten ḡete gwe.

38 Akū à lé z̄ui à p̄i: Yesu, Dauda buri, ò ma w̄enda gwa.

39 Gbē kū ò té arenɔ ḡine ò p̄i à ȳite, akū a lé gb̄ana zunaa kàra àten pi: Dauda buri, ò ma w̄enda gwa.

40 Yesu zè à pì ò mós kãao. Kū à sù, akū Yesu a là à pì:

41 Bó ñ ye mà kennεε? À wèa à pì: Dikiri, má ye ma wé gu εμε.

42 Akū Yesu pìne: Ñ gu e. Ma náani kū n kè mé à n werekōa.

43 Zaa gwe gòno a wé gu è, akū à tèi, àten Luda sáabu kpá. Kū gbě sīnda pínki è ε, akū ò Luda tó bò.

19

Zakeusi

1 Kū Yesu kà Yeriko, àten gēte a gūn.

2 Gbēke kú gwe a tón Zakeusi. Bε'ogɔsirino gbě zōkōme, akūsó aruzekedeme.

3 Àten wete à e gbě kū Yesu de a ũ, ama gbě kutuumε, adi f̄s̄ à a èro pari yāi.

4 Akū à bàa lè à gèe arε à dīdī síri lía de à Yesu e, zaakū ani gēte gwe kpame.

5 Kū Yesu kà gwe, akū à wé sè musu à pìne: Zakeusi, ñ kipa likalika. Séde mà kipa n bea gbāra.

6 Akū Zakeusi kipa likalika, à gbānake kpai kū ponnao.

7 Kū gbēno è ε, akū òten yākete ká ò pì: À gèe kipa durunnakeri bea.

8 Akū Zakeusi fūte à zè à pì Dikiriε: Dikiri, mani ma aruzεε kpado kpaate takasidenone. Tó ma gbēke blè s̄s̄, mani era mà a gēne kpáa leu siikōme.

9 Akū Yesu pìne: On dí deno surabanaa è gbāra. Zaakū gbě dīkīna se bi Ibrahī burime.

10 Bisāsiri Né sù de à gbě kū à sàte wete à a sura bame.

Ἠγοδα κενὰ ζῆκερινῶνε
(Mat 25:14-30)

¹¹ Gɔɔ kũ òteni a yā pì ma, akũ à èra à yā kàraáne dɔ. Lákũ à kà káni kũ Yurusalemuo nà, òten da kpata kũ à bò Luda kīnaa ni bo gupuraa gònɔme, akũ à yā lèkōaáne

¹² à pì: Kína buri ke mé àten gé kpata ble bùsu zāzān, ani era à su.

¹³ Akũ à a zīkerinɔ sisi gbēnɔn kuri, à andurufu ɔɔwapu kpà ní baadia mèn basɔsɔɔro à pìne: Àgɔ laga táo ari màgɔ gé su.

¹⁴ A bùsudenɔ sɔ ò zàagu, akũ ò zìrinɔ zì a kpe ò pì: Óni we gbē pì kí blewero.

¹⁵ A suna kũ kpatablenaaɔ gbɛra, à pì ò zīkeri kũ a ɔɔ kpàmma pìnɔ sísí, de à le à dɔ lákũ ò àree lè nà.

¹⁶ Gbē káaku sù à pì: Dikiri, n ɔɔ pì àree kàramene leu kuri.

¹⁷ Akũ à pìne: N kè zīkeri mana. Lákũ ní náani vī kũ a fítio nà, ñinigɔ gbāna vī wēte mèn kurinɔa.

¹⁸ Gbē plade sù à pì: Dikiri, n ɔɔ pì àree kè leu sɔɔro.

¹⁹ Akũ à pìne: Mɔkɔn sɔ, ñinigɔ gbāna vī wēte mèn sɔɔronɔa.

²⁰ Akũ gbē pānde sù à pì: Dikiri, n ɔɔn la. Ma ùte kokona bizakasa gūn.

²¹ Má n vīna vī, zaakũ n yānɔn zī'ũ. Ndì pɔ kũ ndi dītero sé, ndi pɔ kũ ndi tōro kē.

²² Akũ à pìne: Zīkeri zara, n lé mé à n kari kè. Ní dɔ kũ ma yānɔn zī'ũ, madì pɔ kũ mádi dītero sé, madì pɔ kũ mádi tōro kē.

²³ Kũ ní dɔ le, bóyāin nídi ɔɔda keóneroo, de tó ma su, mà a pɔ sí kũ a àreeo?

²⁴ Akū à pì gbě kū ò kú gwenɔne: À a ɔɔ pì sía à kpá gbě kū à àree lè leu kuriia.

²⁵ Akū ò pìne: Dikiri, à àre leu kuri kūna kò.

²⁶ Akū à wèrɔmma à pì: Maten oáre, gbě kū à pò vīn Luda ni karane. Gbě kū à vīro s̄s, bee pò kū à vī Luda ni síame.

²⁷ Ma ibere kū ò ye mà kí bleńneronɔ s̄s, à mó kúnwo la à n̄ dede ma are.

Gbānakεkpana Yesui Yurusalemu

(Mat 21:1-17, Maa 11:1-19, Yuh 12:12-19)

²⁸ Kū Yesu yā pìi ò à làka, akū à dà zén, àten gé Yurusalemu.

²⁹ Kū à kà kāni kū Betefageo kū Betanio, s̄s̄i kū òdi pi Kùkpe gereei, akū à a ìbaa z̄i gbēnɔn pla

³⁰ à pìñne: À gé lakutu kū à káte á are direkū gūn. Tó a gē, áni zaakine b̄rɔ e b̄adɔna gwe, gběke dí dia zikiro. À poro à suo.

³¹ Tó ò á lá ò pì, à kè deran àten poroo, à pi Dikiri mé à yei.

³² Akū z̄irinɔ gèe, ò è lākū à òñne nà.

³³ Kū òten zaaki pì poro, akū a dikirinɔ n̄ lá ò pì: Dí mé à pì à zaaki pìi poroo?

³⁴ Ò wèrɔmma ò pì: Dikiri mé à yei.

³⁵ Akū ò sù kū zaaki pìio Yesune, ò n̄ utano kpàtea, akū ò Yesu dia.

³⁶ Lākū àten gé nà, gbēnɔ teni n̄ utano kpáte zén.

³⁷ Kū à kà kāni kū gu kū zé pìi mùi pète Kùkpe s̄s̄i guvutenwo, akū p̄onna gūn a ìba kū ò téino pínki nà Luda s̄aabukpanaaa kū kòto gbānao daboyá kū ò èno musu pínki

³⁸ ò pì:

Arubarikaden kína kū àten su kū Dikiri tóo ũ.

Aafia kú ludambɛ!
 Ò Luda tó kpá zaa musu!

³⁹ Farisi kú ò kú zàa gūn kenɔ pìnɛ: Dannɛri, ò pata n ìbanɔa.

⁴⁰ Akū à wèrɛmma à pì: Maten oáre, tó ò yìte, gbènɔ mé oni wiki pì lé.

Yesu sɔdɔna Yurusalemudenɔne

⁴¹ Kū à nà Yurusalemui, à gwà, akū à sɔ dɔ a musu

⁴² à pì: Tó n yā kū ani sunne kū aafiaaoo dɔ gbāra yā dé, de à ke nna. Tera sà à utenanneme.

⁴³ A gɔɔ ni su kū n iberenɔ ni su ò gbà leinɔ dɔ ò likanyī ò n kagura ke

⁴⁴ oni n gboro oni n gbènɔ ú ló zītea. Bee gbè ken oni tó didikɔaro, kū ndi gɔɔ kū Luda wé kpàtenyī dɔro yāi.

Yesu kunna Luda ɔnn

(Mat 21:12-17, Maa 11:15-19, Yuh 2:13-22)

⁴⁵ Kū Yesu gè Luda ɔnn, akū à pè lagayarinɔa.

⁴⁶ À pìnɛ: Ò kè Luda yān ò pì: Ma kpé nigɔ de aduakekpe ũme, akū a lite gbɛblerinɔ tò ũ.

⁴⁷ Lákū gu dīgɔ dɔ nà Yesu dīgɔ yā dañne Luda ɔnn. Akū sa'orikinɔ kū ludayādannerinɔ kū gbè zɔkɔnɔ ten zé wete ò a de,

⁴⁸ ama odi a kena zé ero, kū gbè sīnda pínki sá kpá òteni a yā ma yāi.

20

Yesu gbekana a ikooi

(Mat 21:23-27, Maa 11:27-33)

¹ Zīkea Yesu ten yā da gbènɔne Luda ɔnn, àten baaru nna kpánne, akū sa'orikinɔ kū ludayādannerinɔ kū gbè zɔkɔnɔ sù

² ò pìne: Ñ owere, iko kpaten nten yā dínɔ keoo? Dí mé à n gba iko dí pìi?

³ Akū à wèríma à pì: Makū se mani yā gbekaáwa. À omene,

⁴ Yahaya gbēnɔ da'itēkenaa bò Luda kīnaan yāa, ke bisāsiri kīnaame?

⁵ Akū ò yā gògò ò pì: Tó o pì Luda kīnaame, ani ó la, b́yāin ódi Yahaya yā síroo?

⁶ Tó o pì bisāsiri kīnaame sò, gbē sīnda pínki ni ó pápa kū gbèeo ò ó dede, zaakū ò Yahaya annabike s̀.

⁷ Akū ò wèa ò pì: Ó d̄ gu kū à b̀nlo.

⁸ Akū Yesu pì́ne: Makū se mani iko kū maten yā dínɔ keo oáero.

Geepi líkpe arukerínɔ

(Mat 21:33-46, Maa 12:1-12)

⁹ Akū Yesu èra à yā lèk̀ańne à pì: Gbēke mé à geepi líkpe bà, akū à nà arukerínɔne n̄ ɔ́ à fùte kū táo à g̀ro pla kè gwe.

¹⁰ Kū geepiz̀g̀ro kà, akū à a z̀ri ke z̀ri arukerii p̀nɔa, de ò a geepi né pì kpáa, akū arukerii p̀nɔ a gb̀, ò à gb̀are ɔkori.

¹¹ Akū à èra à z̀ri pānde z̀ri d̀, akū ò a gb̀ ò wé'i dàa ò a gb̀are ɔkori.

¹² Akū à èra a gb̀ aak̀de z̀ri d̀, akū ò a k̀inna ò p̀èa.

¹³ Akū burade p̀i p̀i: Mani ke derame sàa? Mani ma nég̀gb̀ mèn do yenyíde z̀ímma. Ke oni a yā da gwεε?

¹⁴ Kū arukerii p̀nɔ a è, ò p̀k̀ne: Túbiberin dí, ò a de, a túbi ni g̀wεε.

¹⁵ Akū ò bò k̀ao bura g̀n, ò a d̀.

Tò! Bón burade pì ni ke kũńwoo?

¹⁶ Ani su à arukerii pìnɔ dɛdɛ à bura pì na gbẽ pãndenɔne n̄ ɔĩ. Kũ gbẽnɔ yã pì mà ò pì: Òsun ero!

¹⁷ Akũ Yesu n̄ gwá tíii à pì: Yã kũ ò kè Luda yãn díkĩna de deraa?

Gbè kũ kpéborinɔ pã kpài

mé à gò kpé kusuru gbè mède ũ.

¹⁸ Gbẽ kũ à lète gbèe pìia ni wíwime.

Tó gbèe pìi lète à sì gbẽa s̄, ani a ú lómɛ.

Be'ogɔkpana Sizaa yã

(Mat 22:15-22, Maa 12:13-17)

¹⁹ Ludayãdannerinɔ kũ sa'orikinɔ d̄ kũ n̄ yãin à yãlekõanaa pì ò, akũ ò zé wète ò a kũ ḡnɔ, ama ò v̄ina kè gbẽnɔne.

²⁰ Òteni a kpákpa, akũ ò zãmbade kũ òteni n̄ zĩda dite gbẽ mana ũnɔ z̄ia, de ò le ò a kũ a yã'onaa ḡn, ò a kpá n̄ bùsu gbãnadea à gbãna m̄ne.

²¹ Akũ zãmbade pìnɔ a là ò pì: Danneri, ó d̄ kũ ndi yã o n̄ yã dañne a zéa, ndi gbẽ wé gwao, ndi Luda zé dañne kũ yãpuraò.

²² À zé v̄i ò be'ogɔ kpá Sizaa yá ke òsun kpáaro?

²³ Yesu n̄ manafikike d̄m̄ma, akũ à p̄inne:

²⁴ À ɔgɔ pì do m̄menɛ mà gwa. Dí mì wãnzãn dí kũ a tóo? Ò wèa ò pì: Siza pómɛ.

²⁵ Akũ à p̄inne: Tò, à pó kũ à de Siza pó ũ kpá Sizaa, à pó kũ à de Luda pó ũ kpá Ludaa.

²⁶ Akũ ò fua ò a kũ a yã'onaa ḡn gbẽnɔ wára. A yãwemmanaa bò n̄ sare, akũ ò n̄ lé nãkõa.

Gènɔ vuna yã

(Mat 22:23-33, Maa 12:18-27)

27 Akū Sadusi kū òdi pi gèno dì vuronɔ sù Yesu kīnaa, ò a gbèka

28 ò pì: Danneri, Musa òwεε a takada gūn à pì: Tó gbē gā à a nanɔ tò né'isari, a dakūna gyaanɔ pì sé de à le à né buri dato a vīninε.

29 Lεmε dedokōnɔnɔn kun gbēnɔn suppla. Woru nɔ sè, akū à gā né'isari.

30 Akū Sabi nɔ pìi sè dɔ.

31 Sabi gbera Biɔ sè dɔ. Ò kè lε n gbēnɔn suppla n pínki, ò gāga né'isari.

32 N pínki gberan nɔ pìi gā se.

33 Tò! Gèno vuna gɔɔ zī n dí mé anigō nɔ pì vīi? Zaakū n gbēnɔn suppla n pínki ò a dō nɔ ũmε.

34 Akū Yesu wémma à pì: Andunia la gbēno dì nɔ sé òdi zā kε,

35 ama gbē kū Luda dìte kū ò kō sio ò bo gan ò andunia dufu lenɔ ni nɔ séro, oni zā kero.

36 Onigō kun lán malaikanɔn kun nàme, oni ga doro. Onigō de Luda néno ũmε, gāvunɔ ũ.

37 Bee Musa à gèno vuna yā bìriañε, gu kū à tariankpā yā òn à pì, Dikirime Ibrahimī kū Isaakuo kū Yakubuo Luda ũ.

38 Dikiri dì kε gèno Luda ũro, gbē bēnenɔ Ludame, zaakū gbē sīnda pínki bēne Ludanε.

39 Akū ludayādanneri kenɔ fùte ò yā ò ò pì: Danneri, n yā mana ò.

40 Akū odi sù ò yāke làa doro.

Arumasihu buri yā

(Mat 22:41-46, Maa 12:35-37)

41 Yesu n lá à pì: À kè dera òdi pi Dauda burin Arumasihu ũu?

42 Zaakū Dauda pì Zabura takada gūn:

Dikiri pì ma dikirinε à vutε a ɔplai

⁴³ ari àgɔ a ibεrenɔ kenε tìntin ũ.

⁴⁴ Kū Dauda a sisi Dikiri, à kè dera anigɔ de a buri ũ dɔɔ?

Ludayādannerinɔ kū Farisinɔ manafiki

(Mat 23:1-36, Maa 12:38-40)

⁴⁵ Kū gbě sīnda pínki teni a yā ma, akū à pì a ibanɔne:

⁴⁶ À laakari ke ludayādannerinɔi. Òdigɔ ye ògɔ kure kū uta zókɔnɔo dana, de ògɔ fɔ kpákpańma etenɔa. Òdigɔ ye ò vutε aduakεkpe vutεki mananɔn kū pɔnna pɔble vutεki mananɔo.

⁴⁷ Òdi adua gbàna ke de gběno n e yāi, akū òdi gyaanɔnɔ kpé símma. Ní wétāmma nīgɔ pāsī de gbě sīnda pínki pɔla.

21

Gyaanɔ takaside gbadanaa

(Maa 12:41-44)

¹ Kū Yesu wé sè musu, akū à è ɔgɔdenɔ teni n gbanɔ ká ɔgɔdaki gūn.

² Akū à gyaanɔ takaside ke è gwe, à kɔbɔ pla dàn.

³ Akū à pì: Yāpuran maten oáre, gyaanɔ takaside pì ɔgɔ dàn de gbě sīnda pínkila.

⁴ Zaakū n ɔgɔ dasi gūnn ò bòn ò kàn n pínki. Nɔgbě pì sɔ, a takasikε gūn pɔ kū à vī à pɔ bleon à dàn pínki.

Yurusalemu kakatena kū andunia lágagɔ sèedanɔ

(Mat 24:1-22, Maa 13:1-20)

⁵ Gbēkenɔ ten Luda ɔn yā o, ò pì ò a kpénɔ kèke mana kū gbè mananɔ kū pɔ kū ò Luda gbànɔ, akū Yesu pì:

6 Gɔɔke ni su, pɔ kũ a è dínɔ, bee gbè ken oni tó dikšaro, oni gboro pínkimε.

7 Akũ ò a là ò pì: Danneri, bɔren yā dínɔ ni keε? Bó mé anigš de a keɔɔ sèeda ũu?

8 Akũ à wèmma à pì: À laakari ke, àsun tó ò á sãtero, zaakũ oni su dasi kũ ma tóo, onigš pi Arumasihumε ní ũ, gɔɔ pì sš à kà kãni. Ásun tényĩro.

9 Tó a zĩnɔ baaruu mà ke futekšina yãnɔ, àsun tó vĩna á kũro. Sé abirekũnɔ ke káaku gĩa, ama andunia ni láka gšnɔro.

10 Akũ à pìnnε: Buri kũ burio ni futekši, lemε do bùsu kũ bùsuuo.

11 Zĩte yĩgãygãna pãšĩnɔ kũ nàao kũ gagagyãnɔ nigš kú gukenɔa. Álesi bènnε vĩna yãnɔ ni bo ludambe.

12 De yā pìnɔ kpé à su pínki oni á kũkũ ò wé tãáwa. Oni á na aduakεkpedenɔne ní ɔĩ, oni á ká kpésiran, oni gé kãáo kınanɔ kũ bùsu gbē zškɔnɔ are ma tó yāi,

13 ánigš deĩnnε ma sèedadenɔ ũ.

14 À á laakari kpáte, àsun káaku yā kũ áni o damu kero,

15 zaakũ makũ mé mani yā daáre á lén, mani á gba šndš, de á ibere ke sún gí a yāi ke à á éke boro.

16 Bee á de kũ á dao kũ á vĩninɔ kũ á dakũnanɔ kũ á danenɔ kũ á gbēnnanɔ ni á kpámma, ò á gbēkenɔ de.

17 Gbē sĩnda pínki ni zãágu ma yāi,

18 ama bee á mìkã wén do ni zukũnaro.

19 Zena gbãna gũn áni wèndi le.

20 Tó a è zĩkarinɔ lika Yurusalemui, àgš dš kũ a kakatēnaa zà doro.

21 Gbē kū ò kú Yudeanɔ bàà sí ò mì pé kpínɔa, gbē kū ò kú Yurusalemunɔ fākɔa. Lakutudenɔ sún gē a gūnlo.

22 Zaakū gɔɔ pì bi wétāmmagɔɔmε, de yā kū ò kè Luda yān papa pínki yāi.

23 Waiyoo nòsindarenɔ kū nérandenɔ gɔɔ birea, zaakū bùsuu pì wari nigō zōkō, Luda pɔfē ni kipa gbē pínɔa.

24 Oni n gbēkenɔ dεdε kū fēnεdao, oni n gbēkenɔ kúkū ò tá kúnwo bùsu sīnda pínki gūn zìzɔnɔ ũ, buri pāndenɔ ni kiti pá Yurusalemua ari n gɔɔ papa.

Bisāsiri Né sunaa

(Mat 24:29-35, Maa 13:24-31)

25 Sèedanɔ nigō kú ifāntēa kū mɔvuraaɔ kū susunenɔ, buri sīnda pínki nigō kú pɔsiran andunia gūn. Onigō kú bídi gūn ísira kīni kū a zuzunaaɔ yāi.

26 Vīnakena yā kū àteni su anduniaaaa yāi gídi ni tó gbēnɔ gbāsí lé, zaakū pó kū ò kú ludambenɔ ni sāte n kúkia,

27 gbasa wà Bisāsiri Né suna e ludambe lukun kū gbānao kū gakuri zōkōɔ.

28 Tó yā birenɔ nà kenaaa, à fute à ze, à á mì sé musu, zaakū á surabana mé à kà kāni.

29 Yesu yā lèkōañne à pì: À kaka lí gwa kū lí kparanɔ.

30 Tó a è ò lá bòtɔ kù, adì dō á zīda kū guwānagɔɔ kà kāni.

31 Lemε sō, tó a è yā pínɔ ten ke le, àgō dō kū kína kū à bò Luda kīnaa sunaa kà kāni.

32 Yápuran maten oáre, gɔɔ dí gbēnɔ ni gētero ari yā pínɔ gé keo pínki.

³³ Musu kũ zĩtɛo ni gɛtɛ, ama ma yānɔn gɛtɛna vĩro.

³⁴ À laakari ke. Ásun tó pāpākena kũ wɛdɛkenaao kũ wɛndi damukɛnaao á laakari síáwaro, de a sugɔɔ sún á kũ kǎnto lán tankutɛ bàro yāi.

³⁵ Zaakũ ani kútɛ gbɛ kũ ò kú andunia gũnnɔa gu sĩnda pínki.

³⁶ À itɛ ke, àgɔ adua ke baala'i, de à fɔ à piti yā kũ àtɛn sua pínki à zɛ Bisāsiri Né arɛ.

³⁷ Lákũ gu dīgɔ dɔ nà Yesu dīgɔ yā dañɛ Luda ɔnn. Tó ɔkɔsi kè, àdi bo à gé i Kùkpe s̄s̄igerɛɛi.

³⁸ Kɔnkɔkɔnkɔ gbɛ sĩnda pínki dì fute à gé a yā ma Luda ɔnn.

22

Lékpakūsūna Yesui

(Mat 26:1-5, Maa 14:1-2, Yuh 11:45-53)

¹ Burodi Futɛnasari dikpe kũ òdi pi Vĩnla kà kǎni.

² Sa'orikinɔ kũ ludayādannerinɔ tɛn zé wetɛ ò Yesu de, zaakũ òtɛn vĩna ke gbɛnɔnɛ.

Yudasi bona Yesu kpɛ

(Mat 26:14-16, Maa 14:10-11)

³ Akũ Setan gɛ Yudasi kũ òdi pinɛ Isikarioti gũn, gbɛnɔn kuri awɛɛplanɔ dokemɛ.

⁴ Akũ Yudasi gɛɛ à yā ò kũ sa'orikinɔ kũ Luda ɔn dākpāri gbɛ zɔkɔnɔ lákũ áni ke nà à Yesu kpámma.

⁵ N̄ pɔ kè nna, akũ ò lédokɔnɔ kè ò ɔgɔ kpáa.

⁶ À zèo, akũ àtɛn zé wetɛ à Yesu kpámma gbɛnɔ kpɛ.

Vĩnla p̄s̄blɛnaa

(Mat 26:17-25, Maa 14:12-21, Yuh 13:21-30)

7 Burodi Futenasari dikpe ɔɔɔ kà, ɔɔɔ kũ òdi Vĩnla sãne bɔɔɔ kùtu kpá.

8 Akũ Yesu Pita kũ Yuhanao zĩ à pì: À gé Vĩnla póbleyã kekewere.

9 Akũ ò a là ò pì: Ní ye ò keke máme?

10 Akũ à wèríma à pì: Tó a ge wẽte gũn, gõgbẽ ke ni daále à í sena kũ loo. À téi ari ɔn kũ ani gẽn.

11 À o ɔn pì bedenɛ, Danneri pì, mán kipaki kunn, gu kũ áni Vĩnla pó blen kũ a ìbanɔ?

12 Ani kpé musu zõkõ kũ ò kèke mɔáre. À póbleyã keke gwe.

13 Kũ ò gèe, ò è lákũ Yesu ònne nà, akũ ò Vĩnla póbleyã kèke gwe.

Dikiri poble

(Mat 26:26-30, Maa 14:22-26, 1Kɔ 11:23-25)

14 Kũ a ɔɔɔ kà, Yesu sù à vùte gwe kũ a zĩrinɔ lele.

15 Akũ à pìinne: Vĩnla poble dí blena kãáo ni teni ma de manamana ari màgõ gé wari ke,

16 zaakũ maten oáre, mani ble doro ari kpata kũ à bò Luda kĩnaa gé boo gupuraa, gbasa dikpe yãpura gé su.

17 Kũ à toko sè, à Luda sáabu kpà, akũ à pì: À sí à dɔdɔkõne,

18 zaakũ maten oáre, mani geepi'i mi doro ari kpata kũ à bò Luda kĩnaa gé boo gupuraa.

19 Kũ à burodii sè, akũ à arubarikaa dàn à likõre à kpàríma à pì: Ma mè kũ má kpà á yãin dí, àgõ abirekũ ke ma yã dɔnaágu yã.

20 Kũ ò pó blè ò làka, à toko pìi sè le dɔ à pì: Ma aru kũ ani boteáren dí, Luda bàka kunna kũ gbẽnɔ tera aru ũ.

21 Ma bonkpɛde ɔ kú kúmao ta gūn,

22 zaakū Bisāsiri Né ni kpágui lákú Luda dítene nàme. Waiyoo gbē kū ani a kpáíma pìi.

23 Akū ò nà kō lalanaaa ò pì: Ó dí mé ani yā bire kee?

Yesu lédana a ibanɔa

24 Akū lékpakɔanaa fùte ní té, kú ò ye ò dō ní gbē kū à de a dakela.

25 Akū Yesu pìíne: Buri pānde kínano di gbāna ble ní gbēnɔa, gbānadenɔ sō òdi ní zīda sísi yāmanakerino.

26 Ama àsun ke lero. Séde gbē kū à zōkō á té gō de lán gbē kū à kīanaái bà. Séde á don'arede gō de lán gbē kū àten zī keáre bà.

27 Póbleri kū zìriio, ní dí mé à zōkō? Póbleriinloo? Makū sō má kú á té lán zìrii bàme.

28 Gbē kū ò zè kúmao ma warikenaa gūnnɔn á ũ.

29 Lákú ma De ma ka kpatan nà, len mani á ká kpatan le se,

30 áni pó ble kúmao ma kpatan, áni vute kiblegbaaa àgō yā gōgō Isaraila buri mèn kuri awɛɛplanɔe.

Yesu gīnake à dō yā kū Pita ni ke

(Mat 26:31-35, Maa 14:27-31, Yuh 13:36-38)

31 Simɔ, Simɔ, ñ ma. Setan zé wète à á fāfā lákú òdi póblewe fāfā nà.

32 Akū ma adua kènne de ma náani kú ñ vī sún kīammaro. Tó n era n suma, ñ n gbēnɔ gba gbāna.

33 Pita pìne: Dikiri, ma si ò ma da kpésiran mà ga kúnwo.

34 Yesu pì: Pita, maten onne, ari ko gō gé lé zuo gbāra, ñni ledi kpámai gèn aakō.

35 Akū à ní lá à pì: Kū ma á zĩ ɔ̀ɔ̀s̄ɔ̀nɔ kū b̀̀k̀l̀okonaao kū kyatenɔ sari, p̀́ke k̄iááwa yá? Akū ò pì: Oi.

36 Akū à p̄̀ínne: Tera sà gb̄̀e kū à ɔ̀ɔ̀s̄ɔ̀nɔ v̄̀i, à sé. Leme dɔ kū b̀̀k̀l̀okonaao. Gb̄̀e kū à f̄̀ēneda v̄̀i s̄̀oro, à a uta yía à lú.

37 Maten oáre, séto yā kū ò k̄̀e Luda yān ma musu papa kū ò pì: Ò a dìte dok̄̀nɔ kū taarikerinɔ. Yā kū ò k̄̀e ma musu p̄̀i mé àten ke sà.

38 Ò pì: Dikiri, f̄̀ēneda m̄̀en plan dí. Akū à p̄̀ínne: Abirekū m̀̀.

*Yesu aduakena zaa Kùkpe s̄̀is̄̀iger̄̀ēēi
(Mat 26:36-46, Maa 14:32-42)*

39 Yesu bò à ḡ̀e Kùkpe s̄̀is̄̀iger̄̀ēēi lákū àdi ke nà. A ìbanɔn t̄̀ēi.

40 Kū à kà gu kū àten ḡ̀en, à p̄̀ínne: À adua ke de ásun fu ȳ̀ogwanaaaro.

41 Akū à k̄̀m̄̀ma à kà lákū òdi gb̄̀e zu à léte taka bà. Akū à k̄̀ute à adua k̄̀e

42 à pì: Baa, tó ní ye, ò toko'í síma, ama adi ke ma p̄̀yenyĩnaanlo, séde n p̄̀ó.

43 Akū malaikaa bò ludambe à s̄̀ua à a gbà gb̄̀ana.

44 Kunna w̄̀étamma ḡ̀un àten adua ke kū kokario. Akū a ísimma ten tó z̄̀ite lán arutɔnaa bà.

45 Kū à adua k̄̀e, à f̄̀ute à èara à s̄̀u à a ìbanɔ lè, òten i o kū p̄̀sirao.

46 Akū à p̄̀ínne: À k̄̀e dera àten i oo? À fute à adua ke de ásun fu ȳ̀ogwanaaaro.

*Yesu k̄̀unaa
(Mat 26:47-56, Maa 14:43-50, Yuh 18:3-11)*

47 Kū à kpé àtɛn yā o, akū ò kà dasidasi. Gbē kū òdì pìnɛ Yudasi, a ìba gbēnɔn kuri awɛɛplanɔ doke mé à dònne arɛ. Kū à nàì de à lé péa,

48 akū Yesu pìnɛ: Yudasi, lépenaaan Ìni Bisāsiri Nè kpáoríma yá?

49 Kū gbē kū ò kú kū Yesuonɔ yā kū àtɛn su è ò pì: Dikiri, ò n léle kū fēnedaon yá?

50 Akū n gbē do sa'oriki zōkō zìrii lè à a ɔpla sã gò.

51 Akū Yesu pì: À abirekū tó. Kū à ɔ nà a sã, akū a sã èra à nàn.

52 Akū à pì sa'orikinɔ kū Luda ɔn dākpārinɔ kū gbē zōkō kū ò sùinɔnɛ: A sumai kū fēnedaonɔ kū gònɔ lākū kpāni wédewen ma ũ bà yá?

53 Lākū gu dīgō do nà madīgō kú kãáo Luda ɔnn, akū ádi ɔ namaro. Ama gɔrɔ dí de á pó ũme, gusira kíblena gɔrɔme.

Pita ledikpana Yesui

(Mat 26:57-58, 69-75, Maa 14:53-54, 66-72, Yuh 18:12-18, 25-27)

54 Kū ò Yesu kù ò sù kãao, ò gèe kãao sa'oriki zōkō bea. Pita té n kpe zázã.

55 Kū ò té kà ɔn gura, ò kàte ò likai, akū Pita sù à sòtɔ n té.

56 Zònɔkpare ke a è, akū à wé dia à pì: Gbē dí kú kãao sō bi.

57 Akū à ledi kpai à pì: Nɔgbē, má a dōro.

58 Kū à kè saa fíti gbē pānde a è, akū à pì: Mɔkōn se, n gbē dome n ũ. Akū Pita pì gōgbē pìnɛ: Makūmero.

59 Kū ȝɔɔ ȝète lán awa do bà, gbẽ pãnde nàkarao à pì: Yápura gbẽ díkĩna kú kãaome, zaakū Galili gbẽme.

60 Akū Pita pì: Má dõ pò kū n téaro. Zaa gwe ȝõnɔ kū àten yã o, akū ko lé zù.

61 Dikiri líte à wé pè Pitaa, akū yã kū à òo dò Pitagu kú à pì, ari ko ȝõ ȝé lé zu gbāra, ani ledi kpáai ȝèn aakõ.

62 Akū Pita bò bàai à pɔsira ɔɔ dò.

Yesu fobonaa

(Mat 26:67-68, Maa 14:65)

63 Gbẽ kū òten Yesu dákpãnɔ a fobò ò a gbẽ.

64 Ò pò yĩne a ãnnwa, akū òteni a lala ò pì: N'annabikeya o, dí mé à n lee?

65 Dɔkena kãao ȝũn ò yã dasi pãndenɔ òne dɔ.

Yuda gbãnadenɔ yákpatekena kú Yesuo

(Mat 26:59-66, Maa 14:55-64, Yuh 18:19-24)

66 Kū gu dò, Yuda gbẽ zɔkɔnɔ kɔ kàkara, sa'orikinɔ kú ludayãdannerinɔ n pínki, akū ò Yesu sè ò ȝèeo n yákpatekèkia.

67 Akū ò a là ò pì: Arumasihume n ũ yá? N'owere. À wémma à pì: Tó ma òáre, áni síro.

68 Tó ma yáke làáwa sɔ, áni wero.

69 Zaa tera Bisásiri Né nigõ vutena Luda Gbãnade ɔplai.

70 Akū gbẽ sĩnda pínki pì: Ase Luda Néme n ũ yá? Akū à wémma à pì: Lákū a ò nà, makūme a ũ.

71 Akū ò pì: Ó bàka ũgba kú sèedadeo dɔɔ? O mà a lén kò.

23

Pilati yakpatεkena kũ Yesuo

(Mat 27:1-2, Maa 15:1-5, Yuh 18:28-38)

¹ Akũ ò fùte n pínki ò gèε kãao Pilati kínaa.

² Òten yã dia ò pì: O gbě dí lè àten gudε ke ó b̀usun, àdi gínne ò be'ogɔ kpá Sizaa, akũ à a zĩda dìte Arumasihu ũ, kína ũ.

³ Akũ Pilati a là à pì: Mɔkɔn Yudanɔ kína ũ yá? À wèa à pì: Len n ò lε.

⁴ Akũ Pilati pì sa'orikinɔ kũ pari kũ ò kú gwenɔnε: Mádi taari e gɔgbě p̀iari.

⁵ Akũ ò nàkara kãao ò pì: Àdigɔ té ká gbēnɔgu a yádannena a gũn Yudea b̀usun pínki. À nàa Galilime ari à gèε à kào la sà.

⁶ Kũ Pilati mà lε, akũ à gbèka tó Galili gbēme a ũ.

⁷ Kũ à dɔ kũ à bò Herɔdu b̀usumme, akũ Herɔdu pì sɔ à kú Yurusalemu zĩ birea, akũ à a gbàrea.

⁸ Kũ Herɔdu Yesu è, akũ a pɔ kè nna manamana. À a baaruu mà, akũ à ye n wé ke pla zaa gikena. À wé dɔ à Yesu daboyākena e.

⁹ À yãnɔ làlaa dasi, akũ Yesu dí a ke wearo.

¹⁰ Sa'orikinɔ kũ ludayádannerinɔn zena gwe òten yã didia p̀sĩp̀sĩ.

¹¹ Herɔdu kũ a sozanɔ Yesu gya bò ò a fobò ò uta wéde d̀anε, akũ à èra à a gbàre Pilatia.

¹² Zĩ birea Herɔdu kũ Pilatio gɔ kɔ gbě ũ, zaakũ ò ibereε sè kũ kɔo yã.

Yadana Yesula

(Mat 27:15-26, Maa 15:6-15, Yuh 18:39-19:16)

¹³ Pilati sa'orikinɔ kũ gbānadenɔ kũ gbě kparanɔ k̀akara n pínki

14 à pìnnε: A sumεne kū gōgbē kū a pì guderiimεo. Ma a làla á wára yá kū a dídianɔ musu, mádi e à taari ke kèro.

15 Len Herodu dí ero ε se, zaakū à èra à a gbàεwáme. À gwa, adi yáke ke kū à kà mà a dero.

16-17 Mani tó ò wari dɔa, gbasà mà a gbarε.

18 Akū ò wiki lè ñ pínki lεεε ò pì: Ñ gōgbē pì de! Ñ Baraba gbarεwεrε!

19 Ò Baraba pì dà kpésiran yá bona gbānadεɔ kpε kū gbēdenaao yáimε.

20 Pilati ye à Yesu gbarε, akū à gbēɔ laakarìi gátε à sùawa.

21 Akū ò èra ò wiki lè ò pì: Ñ a pá lía! Ñ a pá lía!

22 A gèn aakōdeo Pilati pìnnε: Bó dàan à kèε? Mádi taari kū à kà ò a de earo. Mani tó ò wari dɔa, gbasà mà a gbarε.

23 Akū ò zèi òten gbekaa kū wiki gbānao à a pá lía. Akū ñ zukakanaa tò ò yá blè.

24 Akū Pilati dìte kū ò ke lákū ò gbèkaawa nà.

25 Gōgbē kū ò dà kpésiran bona gbānadεɔ kpε kū gbēdenaao yáì kū ò gbèkaa pìn à gbàεñne, akū à Yesu kpà gai lákū ò yei nà.

Yesu pana lía

(Mat 27:32-44, Maa 15:21-32, Yuh 19:17-27)

26 Kū òten gé káao, akū Sireni gbē Simɔ ten su kū burao, akū ò a kù ò lígbāndurukpanaa dìne àgō téo Yesuì.

27 Pari bò téi kū nɔgbē kū òten ɔɔ dɔ òten wēnda kenεɔ.

28 Yesu lite à are dómma à pì: Yurusalemu nɔgbēɔ, àsun ɔɔ dɔ ma yáiro. À ɔɔ dɔ á zīda yáì kū á nénɔ.

29 Zaakū a gɔɔ ten su kū oni pi: Arubarikadenɔn para kū odi né iro, né dí n̄ yō mironɔ ũ.

30 Gɔɔ birea
oni pi kpino léte à siríma,

oni o s̄is̄ino léte à dańla.

31 Lákū òten yā dí taka ke kū lí búsuo, lí kori pó nigō de deraa?

32 Òten gé kū dàkeri gbēnɔn pla kenɔ do, de ò n̄ deɛde kū Yesuo lele.

33 Kū ò kà gu kū òdi pi Mitokokia, akū ò a pà lía gwe kū dàkerii pino, gbē do a ɔplai, gbē do a ɔzei.

34 Akū Yesu pi: Baa, n̄ gaafara keńne, zaakū ò dō pó kū òten kero. Akū ò kàpaa kpà ò a pókasano kpàatekōne.

35 Gbēnɔn zena gwe ò wé kà òteni a gwa, akū Yuda gbānadeno ten lézuki kea ò pi: A gbē pāndeno sura bà. Tó Arumasihu kū Luda òteme a ũ, à a zīda sura bae!

36 Sozano teni a lalandi ke do. Akū ò n̄ai ò sèwē kpàkpāa dōne

37 ò pi: Tó Yudano kiname n̄ ũ, n̄ n̄ zīda sura ba.

38 Sèeda ke na a m̄i musu ò k̄ea:
Yudano kinan dí!

39 Dàkeri kū ò lokona lía pino do dokena yā òne à pi: Arumasihume n̄ ũroo? N̄ n̄ zīda sura ba kū ókōno lele.

40 Akū a gbēndo pàtaa à pi: N̄ Luda vīna vīroo? Yā dokōno mé à kúwá.

41 Ókōno, ó pó kú a zéame. Pó kū o t̄ò mé à b̄utewá, ama gbē dí dí yā ke kero.

42 Akū a pi: Yesu, tó n̄ su kpata ble, n̄ do ma yān.

43 Akū à wèa à pi: Yāpuran maten onne, gbāra ĩnigō kú kūmao aruzenna.

*Yesu ganaa**(Mat 27:45-56, Maa 15:33-41, Yuh 19:28-30)*

44 Kū ifāntē kà mīdangura, akū gusira dà būsuu pīla pīnki ari fānantē m̀ò aakō.

45 Luda kpé lábure k̀èk̀õre pla.

46 Yesu wiki gbāna lè à pì: Baa, ma a ẁèndii ǹanne n ɔī. Kū à ò le, akū a ẁèndii tà.

47 Kū sozanɔ gbē zōkō yā kū à k̀èe p̀ii è, à Luda sáabu kpà à p̀ii: Yápurame gbē maname a ũ.

48 Pari kū ò k̀àkara ò sù gu gwano, kū ò yā kū à k̀ènɔ è, ò èra ò tà òteni ní zīda léle.

49 Yesu gbē dōnanɔ kū nɔgbē kū ò téi bona Galilino pīnki zena zà òten gu gwa.

*Yesu vīnaa**(Mat 27:57-61, Maa 15:42-47, Yuh 19:38-42)*

50 Gōgbē ke kun a tón Yusufu. Yuda gbānadenɔ dokeme. Gbē maname, akūsō à bèere vī.

51 A lé kú yā kū a gbēnɔ zè kū a kennaoo p̀inlo. Yuda lakutu Arimatea gbēme, a wé dɔ kpata kū à bò Luda kīnaai.

52 À g̀èe Pilati kīnaa à Yesu g̀èe gbèkaa.

53 Akū à g̀èe p̀ii k̀ipa à táaru biza fīfīa à dà gbèwèe kū ò sò mira ũ gūn, odi gbēke dan zikiro.

54 Gɔɔ p̀ii bi azuma zīme, kámmabogɔɔ ten ká.

55 Nɔgbē kū ò té Yesui bona Galilino n té Yusufu p̀ii kpé, ò mira p̀ii è lákū à Yesu g̀èe ẁute a gūn nà.

56 Akū ò tà ò g̀èe nísi gbī nna kū eze kū àdi tó gè vāro soru ke. Kámmabogɔɔ zī ò kámma bò lákū Luda dìte nà.

24

Yesu vunaa

(Mat 28:1-10, Maa 16:1-8, Yuh 20:1-10)

¹ Azumanenna zĩ kɔnkɔkɔnkɔ nɔgbɛ̀ pìnɔ̀ bò ò gèè mira pì kĩnaa kũ nĩsi gbĩ nna kũ ò a soru kèè.

² Ò lè ò gbèè gò mira léa.

³ Kũ ò gè, odi Dikiri Yesu gè ero.

⁴ Ò kú bídi gũn, akũ gɔgbɛ̀ gbɛ̀nɔ̀n pla kenɔ̀ bò ò sùńma kũ pókasa kũ òten té kenɔ̀ dana.

⁵ Vĩna ní kũ ò ní mii nàte, akũ gɔgbɛ̀ pìnɔ̀ pìńne: À kè dera áten gbɛ̀ bɛ̀ne wete gèno téè?

⁶ À kú laro, à vù. À tó yā kũ à òáre gɔrɔ̀ kũ à kú Galili dɔágu

⁷ à pì, séto ò Bisāsiri Né kpá kifirinɔ̀a ò a pá lía, a gɔrɔ̀ aakɔ̀de zĩ ani vu.

⁸ Akũ a yā pìi dònúgu.

⁹ Bona mira kĩnaa, ò gèè ò yā pì baaruu kpà zĩri gbɛ̀nɔ̀n kuri awɛ̀donɔ̀ne kũ gbɛ̀ kparanɔ̀.

¹⁰ Mariama Magadaleni kũ Yoanao kũ Yamisi da Mariamao kũ nɔgbɛ̀ kpara kũ ò kú kũńwonɔ̀ mé ò yā pìi ò zĩrii pìnɔ̀ne.

¹¹ Akũ nɔgbɛ̀ pìnɔ̀ yā pìi kèńne lán fàai yā bà, odi síro.

¹² Akũ Pita fùte à bàa sì à gèè mira pì kĩnaa. Kũ à wé kpàte mira pìn, adi pókè ero, sé táaru bizanɔ̀, akũ à èra à tà laasun gũn, yā pì a kù gbāna.

Zaa Emausi zén

(Maa 16:12-13)

¹³ Gɔrɔ̀ dokɔ̀nɔ̀ pì zĩ Yesu ìba gbɛ̀nɔ̀n pla kenɔ̀ ten gé lakutu kũ òdi pì Emausi. À zà kũ Yurusalemuo lán kiloo kuri awɛ̀do bà.

14 Òten yā kū à kè pínki fàai bokõne,

15 akū gɔɔ kū òteni a fàai bo òteni a laasun lé,
Yesu n̄ lé zén, akū òten táa o leele.

16 Akū n̄ wé s̄isi odi a d̄õro.

17 Akū à n̄ lá à p̄i: Bó yān á té áten o kū k̄õo? Akū
ò zè n̄ ān sisina.

18 N̄ gbē do kū òdi pine Keleopa wèa à p̄i: M̄k̄õn
nib̄õme n̄ ũ ndo Yurusalemu gwεε, kū n̄di yā kū à
kè gɔɔ pla dia d̄õroo?

19 Akū à n̄ lá à p̄i: Yā kpatemεε? Ò wèa ò p̄i: Yesu
Nazera yāme. Annabi z̄õk̄õme. Gbē s̄inda pínki d̄õ
kū a yākena kū a yā'onaaò b̄ò Luda k̄inaame.

20 Akū sa'orikin̄o kū ó gbānadeno dake kp̄amma,
de ò ga yākpate kene yāi, akū ò a p̄a lía ò a d̄è.

21 Ók̄õn̄ s̄õ, daken óten da ani Isarailano mì sí.
Abire gbera yā p̄i k̄ena gɔɔ aak̄õden gbāra.

22 Akū yā kū ò n̄gbē keno òo b̄ò ó sare. Kū ò ḡεe a
mira k̄inaa k̄onk̄oala k̄akukaaku,

23 odi a ḡè lero. Ò sù ò p̄i malaikano b̄ò ò s̄ur̄mma
ò p̄in̄ne à kú w̄endiio.

24 Akū ó gbēkeno ḡεe ò mira p̄i gwà, ò è lākū n̄gbē
p̄in̄o òn̄ne n̄a, à kú gwero.

25 Akū Yesu p̄in̄ne: Laasunsarideno, adì yā kū
annabin̄o ò sí likalikaro.

26 Luda dí dite Arumasihu wétamma le lán dí bà
gbasa à ḡε a gakuri ḡunloo?

27 Naana zaa Musa takadaa ari à ḡεe pé annabin̄o
p̄óa pínki, Yesu yā kū à k̄ena Luda yān a musu
b̄òk̄oteñne pínki.

28 Kū ò k̄a k̄ani kū lakutu kū òten ḡénwo, Yesu k̄è
lākū áni ḡε z̄éla bà.

29 Akū ò a kùkū ò pì: Ñ gǔ kūoo la. Ɖkosi kè, gu ten si. Akū à gè ɔnn à gè kúnwo.

30 Gɔɔ kū àten pó ble kúnwo, akū à burodii sè à arubarikaa dàn, akū à likɔre à kpàmma.

31 Akū n wé kè ò a dǔ sà, akū ò kùrai.

32 Akū ò òkɔne: Kū àten yā owere zén àten Luda yā bokotewere, ó nèsese gūn ten puroo?

33 Akū ò fùte gwe gɔnɔ ò èra ò gèe Yurusalemu. Ò a zìri gbēnɔn kuri awɛedonɔ è kakarana gwe kū gbē kū ò nàmmanɔ

34 òten pì: Dikiri vù yāpurame, à a zīda mò Simɔne.

35 Akū gbēnɔn pla pìnɔ zé gūn yā bàbañne kū deran ò a dǔ nà burodi likɔrenaa gūnwo.

Yesu bo à suna a ibanɔne

(Mat 28:16-20, Maa 16:14-18, Yuh 20:19-23, Zīr 1:6-8)

36 Kū òten yā pì o le, kǎnto ò a è zena n té, akū à pìñne: Àgǔ kú kū aafiao!

37 Akū swèè kèngu ò kè gìri, òten da gyāwānden ò è.

38 Akū à pìñne: À kè dera á nèsese fùte? À kè dera á kú kū nèse plaoo?

39 À ma ɔnɔ kū ma gbánɔ gwa, kū makūme. À ɔ nama à gwa. Gyāwānde digǔ mè kú wáo vī lākū á èma nàro.

40 Kū à ò le, akū à a ɔnɔ kū a gbánɔ mòñne.

41 Pɔnna gūn odi we kǎaoro, kū à bò n sare yāi. Akū à n lá à pì: Póble ke kun yá?

42 Akū ò kpò kpátεana kǔnɔɔ kpàa,

43 akū à sì à sò n wára.

⁴⁴ Akū à pínne: Yā kū ma òáre gɔɔ kū má kú kǎáo mé à kè. Ma pì séto yā kū ò ò ma musu Musa doka takadan kū annabinɔ takadao kū Zabura takadao papa pínki.

⁴⁵ Akū à n nèse wèñne de ò yā kū à kú takada pìnɔ gūn dɔɔ dɔ.

⁴⁶ À pínne: Ò kè Luda yān ò pì Arumasihu ni wétamma e, a gɔɔ aakɔde zī ani fute bona gan,

⁴⁷ oni waazi ke buri sīnda pínkiné kū a tóo naana zaa Yurusalemu, de ò nèse lite n durunnano kēmma.

⁴⁸ Ákɔnɔ yā pì sèedadenɔ ũ.

⁴⁹ Makū sɔ, mani gba kū ma De a lé sè kpǎzááre. Àgɔ kú wēte gūn la ari gbāna bo ludambe à daála.

*Tana kū Yesuo ludambe
(Maa 16:19-20, Zīr 1:9-11)*

⁵⁰ Kú Yesu bò kúñwo wēte kpe ari Betani sare, akū à a ɔnɔ sè lei à arubarikaa dàngu.

⁵¹ Kū àten arubarika dañgu le, akū à kēmma, Luda a sè à tà kǎao a kīnaa.

⁵² Akū ò donyĩ kènne ò èra ò tà Yurusalemu kū pɔnna zɔkɔɔ.

⁵³ Òdigɔ kú Luda ɔnn gɔɔ sīnda pínki ògɔ Luda sáabu kpá.

Luda yá takada kú Bisá yáo
Portions of the Holy Bible in the Busa language of
Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bisá (Busa)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

8631d380-7d17-5581-abf9-174814e8ccc3